Päewaleht

Tähtsaim leht 8 küljel

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“ Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—17. Kella 17-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor; ukseehoidja Pika t. raamatukauplus: nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijohtus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukauplus tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 7 s
Jimub 7 korda nä
TELLIMISHINNAD

1 kuu postiga 1 kroon 80 senti.	1 kuu post
2 kuud „ 3 „ 60 „	2 kuud „
3 kuud „ 5 „ — „	3 kuud „
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s.	Üle 3 kuu järgneva k
Välismaale 4 kr. kuus	Aadres

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 se ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. Kol kuni Kr. 3.— poole hinnaga.
Kuulutuste koha valikut ei kindl
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse numbri laupäeval kl. 10-ni
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need vastav postmark on lisatud.

Nr. 8 | **Pühapäeval, 9. jaanuaril 1938** | **XXX**

Kaubandus-tööstuskoda uute ülesannete eel

Asjalik avapeakoosolek. — Valimised toimusid üksmeelselt

Juhatuse esimeheks valiti tagasi J. Puhk

Kaubandus-tööstuskoja uue koosseisu tänane avapeakoosolek kujunes kõigiti üksmeelseks ja asjalikuks. Koosolek kestis waewalt tund aega. Selle aja kestes toimetati koja juhtiwate organite walimisi ja kuulati ära wärskelt juhatuse esimehe kohale tagasi walitud J. Puhki kõne tegewuskawa kohta.

Peakoosoleku awas lahkuwa nõukogu esimees dir. J. Sihwer, kes teatas, et 120 koja liikmest on kohal 85, mis on kwoorumiks küllaldane.

Dir. J. Sihwer soowis koja liikmetele lahkuwa nõukogu nimel edukat uut aastat niihästi koja tegewuses kui ka isiklikus elus. Ta märkis, et kojal on täita suuri ja tähtsaid ülesandeid. Uue põhiseaduse alusel on kojal õigus wõtta osa riigijuhtimise tööst. See ülesannete suurenemine lisandab kojale ja koja liikmetele ka uusi kohustusi. Nõukogu esimees awaldas oma kõnes lootust, et koda uues koosseisus uute ülesannetega tuleb tõhusalt toime, et eelseiswad koja organite walimised sünniwad üksmeelselt, et nende juhatusel koja töö kujuneb edukaks ja et see tuleb kasuks niihästi riigi majandusele kui ka koja walijatele.

Peakoosoleku juhatusse waliti A. Weiler, A. Kõwa ja W. Tammann; sekretariaati J. Karu ja W. Klassen.

Mandaatkomisjoni koja uue koosseisu walimistulemuste läbiwaatamiseks waliti: F. Tannebaum, J. Toming, O. Kapsi, A. Puskar, A. Karja ja T. Kain.

Mandaatkomisjon asus tööle. Peakoosolekule tehti waheaeg. Walimistulemuste läbiwaatamine kestis liihkest aega. Komisjoni esimees F. Tannebaum teatas, et mandaatkomisjon waatas walimistulemused läbi katseliselt ja otsustas need esitada kinnitamiseks peakoosolekule sel kujul, nagu nad awaldati „Riigi Teatajas“. Peakoosolek kinnitas komisjoni etepaneku ühel häälel.

Seejärel asuti walimistele. Walimistel mingisuguseid üllatusi wõi ootamatusi ei esinenud. Waliti sektsioonide poolt esitatud kandidaadid.

Nõukokku waliti 1. sektsioonist: F. Tannebaum ja G. Mierlieb, 2. sektsioonist: A. Weiler ja J. Toming. 3. sektsioonist: J. Kaik ja J. Karu, 4. sektsioonist: J. Sihwer ja E. Sulg, 5. sektsioonist: R. Siil ja W. Klasjen ning 6. sektsioonist: H. Neuhaus ja M. Martinson. Nõukogu wolituseid kestawad kaks aastat.

Koja juhatuse esimehe kohale oli wiie sektsiooni poolt esitatud ainsa kandidaadina senine koja juhatuse esimees J. Puhk, kes ka ühel häälel waliti. Tagasiwalitud juhatuse esimehe aadressil aplodeeriti elawalt. J. Puhk asus kõnetooli, kust ta awaldas tänu usalduse eest. Tema „programmikõne“ leiawad lugejad täielikult teisel lehekiiljel. Esimehe wolitusaeg kestab 4 aastat.

Koja juhatusse waliti P. Kurwits (1. sektj.), J. Rumberg (2. sektj.), A. Erit (3. sektj.), J. Kukk (4. sektj.), A. Sinijoff (5. sektj.) ja O. Toomara (6. sektj.). Walimine toimus ühehäälelisel.

Koja liikmeid koja avaistangult: ülal vasakult V. Tammann, A. Seemann, O. Zimmermann ja A. Sinisoff; all: A. Silvere, G. Glück. J. Veber, V. Klassen, R. Siil, V. Tiido.

Revisjonikomisjoni said A. Remmel, E. Palgi, J. Semmiste, A. Kõwa, W. Kesker ja Paikre.

Läbirääkimiste all jõnaõigust ei kasutatud. Üldse ei wõtnud koosolekust koosoleku kestes keegi sõna. Selle eest tulistas aga A. Weiler koosoleku juhataja kohalt nagu kuulipildujast. Tema komando peale kerkisid saalis waid sektsioonide esindajate käed. Kõik oli kõneldud sõlgeks sektsioonide täiskogude koosolekutel.

Kaubandus-tööstuskoja uue koosseisu awapeakoosolekul puutus silma rohkesti uusi nägusid. Kotta on tulnud 47 uut liiget. Uustulnukatest mitmed waliti juhtiwatele kohtadele.

Sektsioonide juhatused

Peakoosoleku eel toimunud sektsioonide täiskogude koosolekutel moodustati sektsioonide büroood ning waliti sektsioonide esindajad koja juhatusse ja nõukokku. Walimistulemused osutusid järgmisteks:

1. sektsioon (pangandus ja kindlustus): esimees Peeter Kurwits, liikmed Klaus Scheel ja Richard Lagrum, kõik endised.

2. sektsioon (suurkaubandus): esimees J. Rumberg, liikmed H. Simm (uus) ja J. Janson.

3. sektsioon (wäikekaubandus): esimees K. Muttikas, liikmed Henning Tarwisk ja A. Erit Tallinnast, mõlemad uued.

4. sektsioon (suurtööstus): esimees B. Meyer, liikmed J. Kukk ja O. Kersson, wiimane uus.

5. sektsioon (kesk- ja wäiketööstus): esimees O. Zimmermann, liikmed A. Sinisoff ja W. Tammann.

6. sektsioon (laewandus): esimees O. Toomara, liikmed G. Kristenbrun ja J. Rang, mõlemad uued.

Sektsioonide poolt ülesseatud kandidaadid koja juhatusse ja nõukogusse sanktsioneeriti peakoosoleku poolt muutmata kujul.

Saksamaa on huwitatud lõppemisest Kaug

Berliin kardab, et pikalevenivad operat gestavad Jaapanit

Berliin, 8. 1. (ETA) (Reuter) Siinseist kompetentseist ringkonniist seletatakse, et Briti ajakirjanduses ilmunud jõnumid Saksamaa wahetalitusest Hiina-Jaapani konfliktis on suuresti liialdatud. Muuseas Briti lehed awaldasid arwamist, et sõda Kauges-Idas tekitab Hitlerile tõsist muret, sest ta kartwat, et pikalevenivad operatsioonid Hiinas nõrgestawad Jaapanit ja muudawad ta kasutatamatuks kommunismiwastases frondis. Saksa ametlikud ringkonnad ei eita, et Saksamaa on suuresti huwitatud sõja lõppemisest. Mõõnatakse, et Saksa suursaadikud Tokios ja Hankous on tegemas pingutusi, et aidata kaasa konflikti lõppemisele. Berliinis ei olda aga teadlikud, kui kaugele on arenenud Hiina-Jaapani lähenemine. Siinseist Jaapani ringkonnist seletatakse, et neil ei ole midagi teada Saksamaa wahetalitusest. Hiina ringkonnist tähendatakse aga, et Saksamaa püüded ei wõi õnnestuda, sest Jaapani nõudmised on Hiinale wastuwõtmatud.

Pinevaid vahejuhtumeid Schanghais

Jaapanlaste kokkupõrkeid venelaste ja prantslastega

Schanghai, 8. 1. (ETA) (Reuter) Tõna on siin asest leidnud kokkupõrge Jaapani sõdurite ja ühe wenelase wahel, kes oli ähwardanud üht jaapanlast revolwriga. Tülisse segasid wahele Prantsuse politsei ja teised wenelased. Lõpuks jaapanlased ähwardasid neid kuulipildujatega. Kuuldub, et Prantsuse wõimud esinewad walju protestiga.

Schanghai, 8. 1. (ETA) (Reuter) Uue wahejuhtumi kohta Schanghais ühe Jaapani sõduri ja ühe Wene wab täiendawalt: Jaapani sõd mis lahutab jaapanlaste tao linnaosa Prantsuse t tagasi üht hiinlast, kes w raldustele oli läinud tän jele wõtma wett kaewu Rantaos walitseb weepu laskisid õhku enne tagan Kuna Jaapani sõdur ha astus wahele üks Wene selemine ja teise wenela hale kaks Prantsuse so wabataht liike weoauto. nud ka enam kui 100 J muurtus äärmiselt pine olid walmis tungima õnnestus Prantsuse pol wiiseridel jõuda nähtaw hejuhtum lahenes rahuli

Schanghai, 8. 1. hai linnanõukogu juhat konsulile Okamotole w leidnud wahejuhtumi w pani sõdurid pekjid Br neri ja Westi.

Hankous algas kon

Hankou, 8. 1. (ET Hiina kommunistliku erakon Kongressil tulewad arutus kommunistide ja Kuomintan laiendamiseks Hiina-Jaapa uuseas tööliste mobilise wõtuks sõjast. Samuti t nistliku erakonna edaspidi

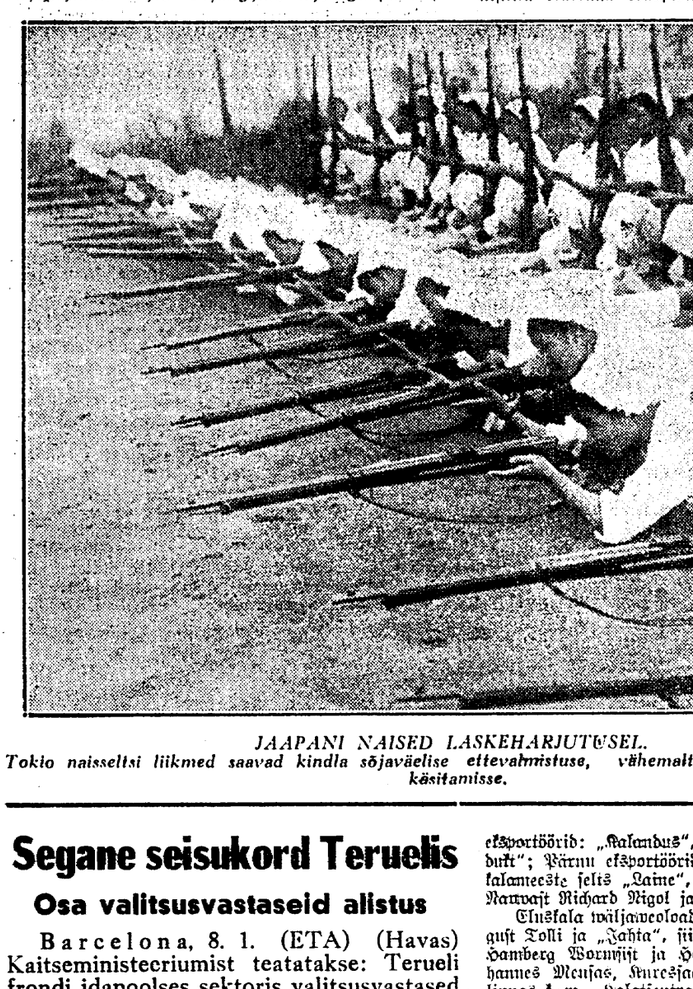

JAAPANI NAISED LASKEHARJUTUSEL.
Tokio naisseltsi liikmed saawad kindla sõjaväelise ettewalmistuse, wähemalt käsitamisse.

Restoran müüa
Soov. kirj. slt «7/6767»

Riigi klassiloterii piletiraamatu nr. 42.142 omanikku palutakse tagasi tuua müügikohta temale 20. XII 37 EKSIKOMBEL ANTUD PILETIRAAMAT Nr. 42.124.

Soome suurtükitehas valmib

Helsingi, 8. 1. (ETA) Ywäskylässe rajatawa riikliku suurtükitehase ehituste katuse alla saamise puhul korraldati laupäeval seal pidulik kooswiibimine, millest wõtsid osa ka kõrgemad sõjawäelased, eesotsas sõjawägede ülema kindral Östermaniga ja kindralstaabi ülema kindr. Oeshiga. Ehitustööd on niiüd kestnud juba 8 kuud. Selle aja jooksul on walminud neli tehasehoonet ja rida kõrwalhooneid, millede sisustamistööd on niiüd käimas. Ehituskulud ulatuwad praegu 23,3 miljoni margani.

Suu- ja sõratõbi Saksamaal

Berliin, 8. 1. (ETA) (Havas) Ametlikke andmeid mõõda on Saksamaal 1. jaanuaril olnud talundeid, kuhu on lewinud loomade suu- ja sõratõbi, kokku 20.699. Möödunud aasta 15. detsembril oli suu- ja sõratõbest nakatatud talundeid 17.673. Taudi keskus asub Lääne-Saksamaal, kust ta on lewimas idapoole. Oppelnis (Sileesias) ulatub taudist nakatatud talundite arw juba 201-ni.

Briti saadab wägesid Egiptusse

London, 8. 1. (ETA) (DNB) Inglise sõjaministeeriumist teatatakse, et lähemal ajal sõidab Egiptusse Portsmouthis asuw 4. õhutõrjebrigaad. Samuti saadetakse Egiptusse üks leegiheitjate kompanii ja Briti õhutõrje signaaliüksus. Osa wägedest alustab juba täna „Lancashire'i“ pardal teekonda Egiptusse.

Helsingis ehitatakse hiigelsuur autopalee

Möödunud aasta alul alustati Helsingis hiigelsuure autopalee ehitamist, mis oma 96.000-kuupmeetrilise mahuga ületab Messihalli ja uue postihoone järele kujuneb suuruselt teiseks hooneks Helsingis. Autopalee ehitatakse kolmekordne ja ehituskulusid arwestatakse 14 miljonile margale. Hoone kolmandale korrale ehitatakse kaks tennishalli, kumbki kahe normaalsuuruse tenniswäljakuga ja istepaikadega 2000 pealtwaatajale. Alumistele kordadele tulewad eraautode ja autobuste hoiupaigad, autoparandustõõkojad ja autoäride ruumid. Ehitustöödega loodetakse walmis jõuda eelolewa märtsikuu alguks.

Jälle muudatusi Vene valitsuses

Nimetati kolm uut rasketööstuse komissari abi

Moskwa, 8. 1. (ETA) (DNB) Ametlikult teatatakse, et rasketööstuse komissariaadi kolmeks uueks abirahwakomissariks on nimetatud Butenko, Kuzmin ja Perwutschin. Seega on tagandatud rasketööstuse senised abikomissarid Sawenjagin, Zelischtschew ja Ginsburg, kes nimetati sellele kohale alles möödunud aasta septembris. Sama saatus paistab olewat tabanud ka statistika peawalitsuse juhti Wermitschewi. Tema asemele on niiüd määratud Sautin.

Äkiline haigestumine peapostkontoris

Laupäewa õhtul kella neljа paigu toodi Tallinna linna keskhaiglasse rawimisele Rumeenia, Kreeka ja Bulgaaria konsulaatide sekretär Weera Dobronrawina.

Juurdlusega selgus, et D. oli Tallinna peapostkontoris äkitselt tunnud raskeid seesmist- wakusid, mispärast politseikordnik ta toimetas keskhaiglasse. Seal selgeks ta, et Wiru tänawal on teda riiwanud möödasõitew auto, mis tema arwates põhjustanud ka walud. Arstikiri ülewaatusel aga tema juures mingisuguseid wigastusi ei leitud, mispärast ta lasti kodusele rawile.

TELLIGE AEGSASTI
LASTE RÖÖM
1938. aastaks!

„LASTE RÖÖM“ on meie loetavaim laste-ajakiri.

„LASTE RÖÖM“ on ajakiri igale eesti poisile ja tüdrukule.

„LASTE RÖÖM“ astub 1. jaanuaril 1938. a. üle oma 23. eluaasta läve

Varsti hakkavad „LASTE RÖÖMU“ lugema selle esimeste lugejate lapsed.

„LASTE RÖÖM“ ilmub kord kuus, tuues pikemaid ja lühemaid jutustusi, seiklusjutte, muinasjutte, mõistatusi, kabet jne.

„LASTE RÖÖM“ toob ka lasteröömlaste eneste loomingut — jutukesi, luuletusi, joonistusi jne.

„LASTE RÖÖM“ toob pilte ning joonistusi, suurel hulgal ka lasteröömlaste näopilte.

„LASTE RÖÖM“ korraldab aeg-ajalt huvitavaid võistlusi auhindade peale.

„LASTE RÖÖMU“ jaanuarinumbriga on kaasas ilus mitmevärviline
SEINAKALENDER

Kes tellib „LASTE RÖÖMU“, valmistab oma lastele röömu, mis kordub iga kuu.

„LASTE RÖÖM“ ilmub ka 1938. aastal endise hinnaga.

„LASTE RÖÖM“ maksab aastas 3 kr., poolaastas 1 kr. 50 s., veerandaastas 75 s.

Uksiknumber 25 senti.

Tellimisi võtavad vastu „Päevaleht“ kontor Tallinnas, kõik postiasutused üle maa, „Päevaleht“ kohapealsed esindajad ja peagu kõik algkoolijuhatajad.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Segane seisukord Teruelis

Osa valitsusvastaseid alistus

Barcelona, 8. 1. (ETA) (Havas) Kaitseministeeriumist teatatakse: Teruelis frondi idapoolses sektoris valitsusvastased sooritasid reedel kaks rünnakut Celadase kõrgustikele. Mõlemal korral nad löödi tagasi. Ka lausmaal valitsusvastased püüdsid edasi tungida suurtükiväe ja lennukite toetusel, kuid neil ei õnnestunud võita ühtki meetrit maad. Muela de Teruelis sektoris valitsusväed sooritasid reedel hiilgava pealetungi, võites tagasi mitu tähtsat positsiooni. Navarra brigaadi kaks kompaniid tulid valitsusvägede poole üle. Ülejooksikute arv ulatus 230 sõdurini. Valitsusvägede operatsioone toetas edukalt lennuväg. Naiste, laste, vanakeste ja haavatute evakueerimiseks Teruelist oldi sunnitud pikendama sõjategevuse vaheaega selles sektoris kahe tunni võrra.

Reede õhtul teatas Teruelis kaitsjate juhataja kolonel Rey d'Hancourt, et ta alistub ühes 1500 sõduriga.

Uuendati kalakauba väljaveolubasid

Kalakauba kontrolli seaduse alusel põllutööministeerium andas kalaeksportöörideile täesolewa aasta peale väljaweolubasid. Wärskekala väljaweo alal said load Tallinnas asuwad kalaeksportöörid: Liisa Born, Johan Wanaase, o.-ü. „Ostag“, Johan Paar ja EEK; Tartus eksportöörid: „Kalandus“, dukt“; Pärnu eksportööri kalameeste selts „Laine“, Narwast Richard Rigol ja

Eluskala wäljaweoload gust Tolli ja „Fahta“, iii hamberg Wormsist ja H hannes Meusas, Kuressaa linnas k.-ü. „Kalatsentraalile“.

Eluswähkide wäljawe jaweoload Liisa Born ja

Kalakonserwide ja soo lubasid J. Leesmanile, W jonile, E. Behrile, W. „Kalatsentraalile“, konser ja EEK'le Tallinnas nin jaweoluwade andmisel on huwides seadnud üles er sellekohastele transportim mõnedelt eksportööridelt teostatakse meresõidu-kõln

Lõvi rebis purul

Reede õhtul kella 8 p asetsewas loomaaias pur riided. Kohale aga poiss ega wigastusi ei saanud, olid talle tõtanud appi, p

Kalju Gelmets, nag külastanud loomaaeda. olijate hulgas oli ta üs seisma. Lõwi seda märg wõrede wahelt ajanud w selga, rebides poisi üksn

Poisikese õnnetust mä meelt, kes ka lõwi käpp küüntega oli aga metslo pintsaku ja selle all olen riiwanud, mispär päästa weid ehmatuse ja

Wõimas betoontribüün Kadriorus

Staadioni uus tribüün võeti ehitajalt vastu. — Värvimine ja viimistlemistööd kevadel. — Ehitamisel kulutati tsementi 33½, laudu 26, liiva 40 ja kruusa 130 raudteevaguni täitl

Staadion omandab uue ja toredusliku ilme

Ülal üldvaade staadioni uuele tribüünile. All vasakul vaade pesemisruumi, kus näha kraanid kätepesemiseks kui ka väikesed vannid jalgade pesemiseks — vasakus seinas asetsevaid dusche pole pildil näha. All paremal näha „raadiokabiin", ringhäälingumeestele pooleldi „klaasputkana".

Balti riikide kauneim staadion Kadriorus on saanud nüüd ühtlasi Balti riikide suurima ja võimsama tribüüni, mis raudbetoonist ehitusena ja osaliselt kaetuna samuti raudbetoonist katusega jätab monumentaalse mulje. Uue tribüüini ehitustööd lõppesid juba enne jõulupühi. Nädalapäevad tagasi võttis Eesti Spordi Keskliit vastava komisjoni kaudu uue tribüüini ehitajalt Eduard Olari-Oksenault vastu. Kevadeks on jäänud sooritada ainult mõningad viimistlemistööd ja ühtlasi ka värvimistööd.

Ajalehtede esindajaile korraldatud tutvumiskäigul staadioni uuele tribüünile andsid lähemaid seletusi tribüüni ehitustööde kohta Spordi Keskliidu abiesimees V. Prii ja ehitaja Ed. Olari-Oksenau. Tutvumisringkäigu tegid kaasa ka Eesti Spordi Keskliidu esimees riigisekretär K. Terras, rida eriliitude esimehi ja Keskliidu juhatuse liikmeid, ehituse juures tegutsenud insenere jne. Uus tribüün jätab juba pealiskaudsel silmitsemisel võimsa mulje. Kui kevadel on teostatud ka värvimistööd, siis võib spordihuviliste esmakordsel mänekul „ümbersündinud" staadionile oodata otse toredusliku mulje saamist.

Uus tribüün ühes betoonkatusega on kannatanud edukalt välja kõik tehtud kandeproovid. Uuele tribüünile pääsevad pealtvaatajad tribüüni tagant kuue avara ja laia trepi kaudu. Eest, fassaadküljest, viib tribüünile ainult kaks treppi, mille kaudu on pääs vabariigi presidendi ja aukülaliste looži. Tribüüini alumisel korral on rida avaraid riietusruume sportlastele. Nendest suurim on varustatud pesemisruumiga, milles rida dušše ja sooja- ning külmaveekraane. Meeskondadele on määratud rida väiksemaid riietusruume, mida paarikaupa seob väike duširuum. Kõigi pesemisruumide seinad on glasuurkividest ja põrandad erilistest parkettkividest. Alumisel korral, mis võistluste ajal publikule on suletud, on veel korter staadionihoidjale, bürooruumid ja kütteruum, kus on 1600-liitriline boiler dušside varustamiseks sooja veega. Ahi on ehitatud sääraselt, et teda võib ümber ehitada ka õliküttele üleminekuks.

Tribüüni teisel korral on kõrgete ja avarate akendega ruum määratud einelauaks, kus võistluste puhul on ruumi küllaldaselt ka bankettide pidamiseks. Einelauaruumi kõrval on eriruum presidendi jaoks, mis varustatakse moodsa terasmööbliga. Einelauaruumi paigutatakse einetajate jaoks rida laudu, kuna avarasse fuajeesse tulevad lauad karastusjookide müümiseks.

Uus tribüün mahutab ümmarguselt 3500 istekohta, millest umbes 2000 on katuse all. Seega võimaldub võistluste korraldamine ka vihmaste ilmade puhul. Katusega kaetud tribüüniosa otstel on kummalgi pool kaks kinnist klaasakendega ruumi ringhäälingumeestele ja ajakirjanikele reportaaži andmiseks. Need ruumid varustatakse korkseintega.

Ehitusmaterjali on uus tribüün neelanud otse ettekujutamatult, nagu kõnelevad vastavad andmed. Rauda on kulunud 132.000 kg. Kui kõik ümmargused ja mitmesuguse läbimõõduga raudlatid, mis sisalduvad uues tribüünis, seada pikuti ritta, saaksime umbes 180 km pikkuse raudlindi. Tsementi on läinud betooni valmistamiseks 540 tonni — umbes 33,5 raudteevaguni täit. Laudu on ehituses 26 vagunitäit ja laudade kogupikkus teeb välja 250 kilomeetrit. Naelu on kulutatud 400 kasti. Kruusa on kulunud 1390 kantmeetrit, mis teeb välja umbes 130 raudteevaguni täit. Liiva on kulunud umbes 40 vagunitäit. Seega tsementi, kruusa ja liiva kokku on läinud üksi juba üle 200 vaguni!

Ehitusettevõtjaks, kes uue tribüüni ehitas, on Eduard Olari-Oksenau, kuna ehitustöid juhtis meie kogemumaid betoonehitustööde spetsialiste hra Sarapuu. Viimane on omal ajal Soomes lõpetanud tehnikumi ja ehitanud Soomes maailmasõjapäevil rea betoonkindlustusi. Staatikutena ja betoontööde järelevalvajatena tegutsesid ehituse juures ins. Komandant ja hra Randvee, kuna üldiseks tehniliseks järelevalvajaks oli arhitekt Lohk, kelle kavandi järele toimus uue tribüüni ehitamine. Uue tribüüni ehitamiskomiteesse, kes võttis vastu tribüüni ehitajalt, kuuluvad riigisekretär K. Terras, V. Prii, Joh. Villemson, R. Saue, arh. Lohk ja major J. Lepp.

Eeltööd tribüüni ehitamiseks algasid 1936. a. detsembris, kuna ehitustööd ise algasid ametlikult 2. jaanuaril 1937. a. ja lõppesid sama aasta 23. detsembril. Uue tribüüni vastuvõtmine ehitajalt toimus 30. detsembril l. a.

Oma lõpliku uue ilme omandab Kadrioru staadion tuleval kevadel, millal ehitatakse ka uus sissekäik. See tuleb praegusest sissekäigust paarkümmend meetrit Lasnamäe poole. Praeguse värava kohta kavatsetakse ehitada lippudetorn, millele toetuks väike tribüün. Üldsissekäik seisuplatsidele ja istekohtadele tuleb ühine, kusjuures seisukohtadele minejad juhitakse kohe üldsissekäigu juurest seisukohtade suunas. Istekohtadele pääseb otse tribüüni nurgale suunduva tee kaudu, mida lahutaks seisukohtadest hekk-aed.

Uue tribüüni tõttu läheb võistluste korraldajail staadioni kasutamine kallimaks, seetõttu väiksemaid võistlusi peetakse tulevikus ühel tribüüni taga asetseval harjutusväljakul, mis varustatakse väiksema tribüüniga. Uue tribüüni ehitamise ja mitmete eelseisvate staadioni ümberkorraldustööde kulu tõuseb kokku umbes 260.000 kroonile.

J. Puhki programmikõne

Majandusringkonnad loodawad uuelt põhiseaduselt hüwesid ka majanduselu alal

Kaubandus-tööstuskoda tahab taotleda eramajanduse täielist ja väärikat tunnustamist, väärika koha kindlustamist rahvamajanduses kodumaa tööstusele, liberalistlikku printsiipi väliskaubanduse korrastamises ning õiglust majanduselu arendamisel

Kaubandus-tööstuskoja uue kooseisu eilsel awapeakoosolekul juhatuse esimehe kohale tagasi walitud J. Puhk pidas koja liikmeile lühikese kõne.

— Mundatused meie poliitilises elus, algas J. Puhk oma deklaratiiwset selestust, eriti uue põhiseaduse ellurakendamine, paneb kaubandus-tööstuskojale uusi tähtsaid ülesandeid ja nende ülesannete teostamine nõuab koja organitelt täit andumust ning tõsist suhtumist oma töösse.

Me kõik soowime, et kaubandus-tööstuskoja ümber koondunud majandusmaad lööksid õitsele, et meie kaubandus ja tööstus, meie rahandus ning laewandus, olles rajatud normaalseile aluseile, wõiksid soodsalt areneda loomulikes tingimustes ja kauda rikkalikku wilja.

Nende eesmärkide saawutamiseks rakendub täie jõuga tööle ka uuesti walitud koda ja ma wõin koja juhatuse nimel kinnitada, et kõik koja liikmed, organid ja ametkond, saades aru momendi tähtsusest Eesti wabariigi elus,

üksmeelselt kasutawad uue põhiseadusega kojale antud wõimalust, kaasa kõnelda seadusandlikus töös kodumaa rahvamajanduse alal.

Olen weendunud, et kaubandus-tööstuskoja liikmed suudawad ja tahawad riiklikult mõtelda, ning et nende üksmeelsed püüded ühise eesmärgi poole annawad häid tulemusi.

Meie ei pea seejuures unustama, et kõigi majandusalade seesmine tugewus, ning samuti üksik-kodaniku jõukus ja heaolu on ühtlasi ka loomulikumaks ja kindlamaks aluseks kogu rahvamajanduse õitsengule ja riigi heale käekäigule.

Kaubandus-tööstuskoja juhatus, samuti kui endisedki juhatused, tahab tegutseda seadustega määratud piires ja kõikjal, kus see ofutub majaliseks, riigiwalitsusele aidata kaasa selleks, et iganenud seadused, määrused ja walitsuse korraldused, mis mõjuwad takistawalt meie majanduselu arengule, wõetaks uuendamisele.

Kaubandus-tööstuskoda on töörohkete tegewusaastate kestes kogunud rikkalikult praktilisi kogemusi; neid tegelikust elust korjatud warasid tahab koda seadusandlike asutuste kaudu wõimalust mööda realiseerida.

On ju tõsi, et mitmedki ebasoowitawad nähtused meie majanduslikus elus pole kõrwaldatawad ühe aasta jooksul. See ei peaks meid aga heidutama, sest me teame, et koda oma töös on püstitanud kindlad põhimõtted ja seadnud üles tähised, mida mööda tal tuleb käia majanduslikku elu korraldamisel.

Siirdudes koja lähemate ülesannete juure, mainigem eelkõige meie raha- ja kapitaliturru seisukorda, märkides mööda minnes üksiknid küsimusi, misfunguste lahendamise koda esijoones peab tähtsaks ja misfunguste otstamisel koda soowib kaasa kõnelda.

Ehk küll meie

rahaturu seisukorda üldiselt wõib tunnustada rahuldawaks, funktsioneerib meie kapitaliturg siiski wäga nõrgalt.

Samuti pole ka pikaajalise krediidi küsimus leidnud weel otstarbekohast lahendust. Eriti siin tahab kaubandustööstuskoda olla walwel, et wiimase küsimuse otsustamisel ei astutaks wäärsammu, mis wõiksid kõigutada wiimastel aastatel krediidiasjanduses walitsenud usaldusliku õhkkonda.

Joakim Puhk

Waliti uuesti neljaks aastaks kaubandus-tööstuskoja juhatuse esimeheks.

Pangandusse alal püüab koda endiselt wankumatul seisukohal, et laotataks kunstlikud tõkked, nagu seda on waluuta-kitsendused, ja kliiring- ning maksukokkulepped, mis takistawad waba kapitali liikumist.

Wõime rõõmuga konstateerida, et lähemal ajal ongi teostumas kliiring-kokkulepete lõpetamine mõne riigiga (Prantsusmaa ja Belgia), mis takistasid rahaliste operatsioonide toimimist ja tähtsal määral ka kaupade wahetust Eesti ja nende riikide wahel.

Kindlustusasjanduses püüawad päewakorral, seafes kindlustusasutuste seadusse ellurwiimisega, mõningad küsimused, eriti kindlustusstatistika korraldamise ja kindlustuse üldtingimuste uuendamise alal. Samuti ootab lahendamist ka uus kindlustuslepingute seadus, mille wäljatöötamisele koda tahab ofutada wajalist tähelepanu.

Jäädes truuks oma ülesseatud põhimõtteile, tahab kaubandus-tööstuskoda endiselt taotella

eramajanduse täielikku ja wäärikat tunnustamist,

püüdes seadusandlikul teel luua soodsat pinda eraettewõtlikkusele ja kaubanduse arengule, tugedes seejuures üksikute kaubanduse erialade organiseeritud koostööle.

Koda tahab kõigiti riigiwõimule kaasa aidata kaubandusliku ala korraldamisel, olgu kaubalepingute rewideerimisel kaubaturgude awardamise otstarbel, wõi tõkete kaotamisel, mis takistawad kaupade, dewiiside ja isikute waba liikumist ning töö hankimist.

Kaubandus-tööstuskoja püüete kauge eesmärk on nagu waremalki — liberalistlik kaubawahetuse korraldus. Meie peame jõudma wälja selleni, et kaupmees wõiks kaupa osta sealt, kus see odawam ja müüma sinna, kus selleest maksetakse parimat hinda.

Ka kaupmehe hariduslik tasapinna ja kutseoskuse tõstmise eest tahab koda hoolt kanda, korraldades praktiliste küsimuste lahendamiseks kursusi ja kaupmeestepäewi, teses wastawaid uurimistöid ja kirjastades wajalisi raamatuid kaupmehe kutseküsimuste selgitamiseks.

Tööstuse alal

kawatseb kaubandus-tööstuskoda selgitada ja propageerida kodumaa tööstuse ofatähtsust meie rahvamajanduses, et talle kindlustada kohta, mida ta oma tähtsusele wäärib, olles aga ühtlasi walwel, et tolli- ja kaubalepingutepoliitika oleks meie tööstusele soodus ega mõjuks sellele halwawalt.

Samuti loob koda oma ülesandeks aidata kaasa soodsate tööwõimaluste loomiseks meie kesk- ja wäiketööstusele. Hoolitsedes selle eest, et maksude-, sotsiaal- ja muude kohustuste koorem ei pidurdaks tööstuse loomulikku arengut ja et walitsuse kawatsused neil aladel ei ületaks meie tööstuse kandejõudu, waid wastupidi — et seadused, määrused ja walitsuse korraldused aitaksid kõigiti kaasa tööstuse edule —, on kojal lähema tulewiku ülesandeks kõige muu kõrwal panna suuremat rõhku ka meie tööstuse sisemise jõu arendamisele.

Mis puutub aga eriti kesk- ja wäiketööstusse, kes on eeskätt individuaalsete omadustega kaupade walmistaja, siis tuleb siin tööle rakendada peamiselt oskustöösisi. Nende kutseoskuse tasemest olenebki töö edu. Seega on meie tööstuse sisemise jõu arengu tähtsamaks eelduseks tööjuhtide ja oskustööliste kõrge kwalifikatsioon.

Ühenduses sellega ofutub wajaliseks selgitada üksikasjalisel tööstuses töötawate isikute koosseisu, nimelt misfungustel tööaladel on õppinud töölisest ja meistritest puudus, samuti misfungustel tööaladel jätab tööoskuse tase soowida ja misfungusel wiisil oleks wõimalik seda üldiselt tõsta.

Et meie tööstuslikud kutsekoolid, eriti aga tööstusõpilaste koolid, annaksid õpilastele teoreetilisi teadmisi, misfungusein nad oma kutsetöö juures wajawad, tuleb nende koolide õppekawad wõtta rewideerimisele ja kooskõlastada tegeliku elu nõuetega.

Wõimaluse piires tuleb teostada õppekontrolli ka tööstustes, aidates kaasa, et õpetamine toimuks otstarbekalt ja hästi. Edasi tuleb õppiwas noorsoos kaswataba huwi tööstusliku kutseoskuse õppimise wastu aladel, kus oskustöölisteest on puudus.

Kaubandus-tööstuskoda loobab kindlasti, et ta suudab siin saawutada positiiwseid tulemusi tänu tihedale koostöösle haridusministeeriumi kutseoskuse osakonnaga.

Wäärib weel mainimist, et wiimaseil aastail on teostatud rida streike ja on tulnud ilmsiks palju streigiorganiseerimise katseid. Ka on algatatud rohkesti töötülisid, mida on pidanud lahendama eriti selleks ellu kutsutud töötülibe lahendamise komisjon.

Kõik need nähtused on wälja kutsunud ametiühingute aktiiwne tegewus. Waatamata sellele, et ametiühingute tegewus näib olewat wiimasel ajal uuesti raugemas, ofutub siiski tungiwalt wajalikuks ajuda

tööstunite kui tööandjate organiseerimisele.

Tööandjate organiseerimise eesmärk oleks luua tööandjate keskusi, misfunguste ülesanne on kaalude abinõude tarwitamisele wõtmisi ebaõiglaste wõi meie tööstuse kaudejõudu ületawate nõudmiste tagasitõrjumiseks.

Meie

laewaõõidu arendamisel

ja prahiturgude korraldamisel peab kaubandus-tööstuskoda eriti tähtsaks Eesti laewaomanike üksmeelset koostööd ja osawõttu miinimum-weohindade ja weotingimuste ühtlustamise aktsioonist.

Mitte wähem tähtsust omab ka meie kaubalaewastiku wõistluswõime säilitamine ja arendamine, esijoones kaubalaewastiku maksustamise ja tema töötamise tingimuste ühtlustamise teel wõõrilewate wälisriikidega. Koja lähemad ülesanded on neid tingimusi nurida ja seadusandluse- ning maksustamise-poliitika kaudu wõimalusi soodtada kapitali-reserwide kogunemiseks, milleta meie kaubalaewastiku areng pole üldse mõeldaw.

Koda jälgib pidewalt ja püüab juhtida normaalsetesse rogbastesse nii laewaõõidu-krediidi korraldamist kui ka kaubalaewastikus wajalikte criteadlaste ettewalmistamist, pidades tarwilikul määral silmas ka sadamate ja weetede korrastamise-töid ning muid laewaõõiduga seotses olewaid küsimusi.

Kaubandus-tööstuskoja eriline tähelepanu objektiks on ikka olnud, ja on ka tulewikus,

maksuseadused

ja nende areng kõigil maksustamise aladel, kusjuures koda on taotlenud maksupinge kohalbamist meie majandusele kandejõule.

Sellega ühenduses paneb koda eriliſt rõhku statistilisele ja konjunktuuriliste materjalide kogumisele, nende läbitöötamisele ja uurimisele kõigil majandusaladel.

Samuti tõsist tähelepanu ofutab koda fotsiaalseadusandlusele, et see ei halwaks majanduslike ettewõtete normaalset tegewust. Siin püüab koda täie rõhuga mõjutada wastawat seadusandlust, et saawutada fotsiaalsete kuormiste kohandamist meie ettewõtete kandenlatnsele.

Eriküsimusena on kerkinud üles wõimaluste loomine wanade ja -raskustesse sattunud kaupmeeste abistamiseks. Ma loodan, et selles küsimuses koda suudab, weel enne üldise fotsiaalkindlustuse läbiwiimist, esitada asjaomastele organisatsioonidele kaalumiseks mõningad kawad selle kohta, misfungusel teel see abistamine oleks ofatlisel teostataw.

Kaubandus-tööstuskoda tahab endiselt püüda kindlasti oma seisukohal, et igal majandusalal oleks meie rahwamajanduses oma ofatähtsusele wäärne koht, ja et ei oleks ühe majandusharu eelistamist teise arwel.

Koja püüe on, et

õiglusе printsiip meie majanduslikn elu korrastamisel kõikjal pääseks makswusele,

ja et kõik majanduslikul alal tegutsewad jõud tunneksid endid ühewäärsetena kui ühe perekonna liikmed. Siin kaoks kibedustunne, mis üksikute alade eelistamisel ja paratamatuks nähtuseks ja kogu rahwas wõiks end tunda lahutamatu terwikuna, lõpetas J. Puhk oma kõne.

E. Phillips Oppenheim

AADLIK VARGAKS

25

23. peatükk

Ülal Milanis, oma wäikeses wastuwõtutoas, seisis Belle, waadates idapoole, ilme niisama muust ja siinge kui pilwed, mis taewast katsid. Usna lähedal wihmapiisad nägid wäljа kui wäikesed teemandid, mis kukkusid sametisse pimedusse. Kaugemal paistis ainult reklaamtulede kaos. Isegi naabermaja äärjooned sulasid pimedusse. Ta nõjatus aknast wälja ja wärises. Ta esimene waba õhtu. Rõhuw meeleolu waldas teda. Wärinaga suiges ta akna. Ta peagu igatses liiklemise kära, autode pasundamist, Bermondsey ebaterwislikku õhkkonda...

Telefon helises. Ta waatas sellele mõni hetk, nagu mitte aru saades, mis siindis. Siis siindis temaga imelik muutus. Ta imelised silmad särasid äkilises kirglikus lootuses. Ta tugew, suur käsi wärises, kui ta tõstis kõnetoru hargilt.

„Keegi härra soowib teiega kokku saada, madaam," teatas hotelli ametnik.

„Saatke ta üles," ütles tüdruk.

Ta pani kõnetoru tagasi, ruttas peegli juure ja silus juukseid korda, sendas siis magamistuppa ja tõi sealt waasi roosidega, mille asetas lauale. „Keegi härra soowib teiega kokku saada, madaam!" Uus häälekõla helises tal kõrwus, olagi et see oli waid igapäewane, tuhandeid kordi korratud ütlus. Ta ei peatunud kordagi mõtlema, et ta ei olnud küsinud isegi selle härra nime. Ei olnud kedagi peale ühe, kes teadnuks siin ta asukohta, wälja arwatud idas, ja sealt ei wõinud keegi tulla. Ta katsus lugeda ajalehte ja näida rahulikuna. Lootusetu. Ta wiskas selle maha. Mis aitas see kõik! Asjata oli teeselda. Ta igatses Davidi järele. Ta igatses näha teda nagu ta ei olnud igatsenud midagi maa peal. Ja ta tuli. Kui hea temast! Kui toredusti ta pääseks siis. Miks ei olnud ta lubanud tulla kohe? Mõte, et ta wõinuks olla mujal, et ta wõinuks olla teisel pool hotelli ja et ametnik ei oleks teda ehk leidnud, pani ta wärisema. Siis helises ta uksekell. Ta katsus end kokku wõtta.

„Sisse!"

Liftiboy awas ukse. Tüdruk seisis täiesti waikselt. Schokk oli liig suur, et isegi pettuda. Boy taga seisis wäike, ei-midagi-ütlewa näoga, liiwakarwa juustega ja tedretähtedega mees, kes hoidis käes kõwa kiibarat ja kel oli liig pikk, paks mantel. Mees, keda ta wihkas esimesest hetkest, sest see polnud mees, keda ta oli oodanud.

„Kes te olete?" suutis ta küsida. „Mis te soowite?"

„Miss Belle Morgan," wastas too, kummardudes kergelt. „Minu nimi on Milsom. Olen wõtnud wabaduse külastada teid mitteametlikult, lootuses, et wiitsite wastata mõningaile küsimusile."

„Mida te mõtlete mitteametliku all?" küsis Belle. „Kes te olete? Ma ei wõta siin inimesi wastu, kellest ma midagi ei tea."

Mees pani oma wisiitkaardi laua peale.

„Olen salapolitsei-inspektor Scotland Yardist, madaam," teatas ta. „Olin John-streetil nr. 17-a lukustatud keldrisse, kui tulite külastama lord Newberryt."

„Kas tema andis teile minu aadressi?"

„Ei, tema ei annud, madaam," tuli kiire wastus. „Oigupoolest kartis ta nii wäga meie kohtamist, et walis wäga algelise meetodi minust lahtisaamiseks, nimelt lukustades mind keldrisse. Olekſin wõinud talle juba siis ütelda, et sellest ei ole mingit kasu, kuid waewalt et ta mind oleks uskunud."

„Mida mõtlesite sellega, kui ütlesite, et sellest ei olnuks midagi kasu?" nõudis tüdruk. „Ja kuidas julgesite tulla siia ilma nime üles saatmata? Ma ei taha teid näha. Mul ei ole teile midagi ütelda."

„Loodan, madaam," jatkas Milsom, „et muudate oma meelt. Ma ei saatnud oma nime üles, sest et te seda ei küsinud. Ja kuidas ma teid leidsin, see oli wäga kerge. Lord Newberry on praegu politsei juhtes wäga imelikus seisukorras. Ta keeldub andmast meile informatsiooni, mida meil on täis õigus küsida, ja tagajärg on see, et peame teda silmas pidama. Sedasama tehakse nendega, kes teda tulewad külastama. Teie autole järgneti siia ja teie aadress telefoneeriti minule; ka nimi, mille all olete sisse kirjutatud. Teadsin, et kõik läheb nii, seepärast talusingi oma wangistust nii kannatlikult."

„Kas ütleksite mulle, mispärast te siis tulite?" pani tüdruk ette. „Selline jutt tüütab mind."

„Uks põhjus, miks ma tulin, oli see, et arwasin, et olete lord Newberryst weidi huwitatud."

„Mitte põrmugi," wastas Belle. „Mulle on täiesti üksköik, mis temaga juhtub."

„Miks läksite teda siis waatama?" küsis Milsom.

„Kes andis teile õiguse tulla minu wastuwõtutuppa ja esitada mulle isiklikke küsimusi?" paiskas tüdruk.

„Kaudselt, madaam," seletas detektiiw, annab seadus mulle selleks õiguse. Möönan aga siiski, et mu külastust sel juhul wõiks wõtta wabadusena minu poolt. Seepärast tõttan teile ütlema, et tulin paluma teid mind kuulda wõtta ja aidata mind kui wõite, suuremalt jaolt sellepärast, et nii tehes olen wabastatud wajadusest põhjustada teile ebamugawusi."

„Ma ei ole teinud midagi seaduswastast," wastas tüdruk hammustawalt.

„Mulle on teatatud," wastas Milsom waikselt, „et olete arwatawasti ühenduses seadusrikkujaiga. See iseenesest on juba seaduse wastane."

Belle wiskus toolile ja waatas meest siingelt.

„Mul on sellest küllalt," haigutas ta. „Ma ei saa aru, mispärast te tulite, ja õigupoolest ei huwitagi see mind. Olen rohkem huwitatud teie lahkumisest."

„Tulin," ütles mees, „sest et, nagu teile juba ennem nimetasin, arwasin, et olete huwitatud lord Newberryst. Tahtsin teid mõjutada, et päästaksite ta elu."

„Praegusel momendil," wastas tüdruk peagu tõepäraselt, „on mulle täiesti üksköik, kas ta elab wõi on ta surnud."

„Siis on mu tähtsaim abinõu, millega lootsin saada teie abi, häwitatud," kurtis mees. „Kas tohin küsida, millal kawatsete oma sõprade juure tagasi pöörda?"

Belle naeris pilkawalt.

„Teie uued meetodid on kõik wäga kenad ja huwitawad," andis ta järele, „ainult et nad ei pea paika. Ma ei ole kunagi enne rääkinud salapolitseinikuga, aga ma pole ka mitte päris roheline. Teie arwate, et ruttan nüüd autosse, sõsistan madala häälega oma aadressi ja juhin teid wähehaawal nende inimeste peakorterisse, keda nii kangesti tahate püüda! Minge ja leidke nad ise, härra mis-teie-nimiküüd-oligi. Olete esitanud mulle rumalaid küsimusi juba küllalt kaua. Kui teangi midagi tollest salgast, ei ütle ma seda teile."

„Isegi mitte, kui see päästaks ühe teie sõbra elu?" katsetas Milsom weel kord.

„Ütlesin teile juba, et mulle on täiesti üksköik, kas ta elab wõi on surnud," kostis järsk wastus.

Milsom wõttis kiibara.

„Muuseas, täna õhtul kuulutati wälja tuhande-naelane tasu sellele, kes teab anda teatei Luige-allee mõrtsuka wõi mõrtsukate kohta," tähendas ta.

„Peagu niisama palju wäärt kui ränk pea walu," pilkas Belle.

24. peatükk

Belle seisis täiesti waikselt, uurides hotelli teenri selga, kes oli sisse astunud käratult ja korraldas mõningaid klaase ta wäikese salongi kummutil. Oli midagi imelikult tuttawat selles kallakil õlgades, peakujus, mustades, tihedaiis juustes ja kergelt eemal seiswais kõrwades. Tüdruk astus sammu ettepoole.

„Reuben!" hüüdis ta.

Mees waatas ettewaatlikult ukse poole, e olla kindel, kas see on kinni, ja pööras siis irwitades ümber.

„Siin ma olen, mis?" uhkustas ta. „Wan Tottie wannub, et ta wõib kelle tahes wangi kongist wälja tuua, kui ta tahaks, ja ma pol kindel, et tal pole õigus. See oli päris lihtne.

„Kuule, Reuben," palus Belle, „jutusta mulle, kuidas sa sisse said? Muutun juba päri närwiliseks. Tean, et mind peetakse siin silmas. Davidi walwatakse John-streetil salapolitsei kui ka meie poiste poolt. Nad on juba kaua katsunud saada meie jälile ja kaldun arwama, et nad leiawadki meid warsti. Jutustamulle täpselt, kuidas sa sisse said?"

„Kergesti," kõlas enesega rahul olew wastus. „Sul ei tarwitse sellepärast muretseda. Tulin täna õhtupoolikul suure aedwiljakoormaga teenrite sissekäigu juure. Tim korraldas sellemulle. Siis on mul siin üks sõber kelneriks tema laenas mulle oma tagawarakuue ja kardiku, ja nii sattusin ma siia. Hotell wõib olla täis salapolitseinikke, mind nad juba ei leia.

„Ei kosta nii halb," nõustus Belle, „kui nad on siin. Wõin sulle tõestada. Waata sedawisiitkaarti seal laual."

Reuben wõttis selle kätte ja luges kõwasti ette:

u alal

ärika koha
use korras-

peamiselt oskustöö-
ebki töö edu. See-
ngu tähtsamaks eel-
se kvalifikatsioon.
eks selgitada üksik-
e koosseisu, nimelt
ilisteit ja meistriteit
el jätab tööoskuse
leks võimalik seda

eriti aga tööstus-
teoretilisi teadmisi,
s wajawad, tulev
deerimisele ja koos-

õpykontrolli ka
ne toimuks otsitarbe-
noorsoos kasvatada
wastu aladel, kus

ndlasti, et ta sun-
emusi tänu tihedale
eoskuse ofakonnaga.
seil aastail on teos-
nsiks valju streigi-
atud rohkesti töötü-
ti selleks ellu kutsu-

nnud ametiühingute
e, et ametiühingute
esti rangemaks, ofu-

aniseerimisele.

ärk oleks luua töö-
on kaaluda abinõu-
wõi meie tööstuse
asitõrjumiseks.

nisel

kaubandus-tööstus-
ite üksmeelset koos-
de ja weotingimuste

neie kaubalaewastiku
mine, esijoones kau-
töötamise tingimuste
itidega. Koja lähe-
riba ja seadusand-
du wõimalusi soo-
nilleta meie kauba-

uhtida normaalse-
ibi korraldamist kui
laste ettewalmista-
as ka sadamate ja
laewaföiduga seo-

helepanu objektiks

adel, kusjuures koha
meie majanduse

iisit rõõku statisti-
e kogumisele, nende
majandusaladel.
koha sõjanaisfeadus-
siise ettewõtete nor-
täie rõõuga mõõn-
awutada sõjanaisete
e kandeplatusele.
wõimaluste loomine
meeste abistamiseks.
sundab, weel enne
esitada asjaomas-
nõõningad kawad sel-
nine oleks ofatisel

ndiselt püüda kind-
dusalal oleks meie
wäärne koht, ja et
iist teise arwel.

n elu korrastami-
swõisele,

wad jõud tunneksid
nna liikmeid. Siis
ade eelistamisel on
was wõiks end tun-
Publ oma kõne.

eab anda teateid
tsükate kohta,"

t kui ränk pea-

uurides hotelli
nud käratult ja
wäikese salongi
t tuttawat selle
stades, tihedais
wais kõrwades.

ukse poole, et
ja pööras siis

tas ta. „Wana
e tahes wangi-
ks, ja ma pole
i päris lihtne."
elle, „jutusta
itun juba päris
etakse siin sil-
n-streetil sala-
. Nad on juba
ja kaldun ar-
parsti. Sutusta
?"
hul olew was-
muretseda. Tu-
wiljakoormaga
korraldas selle
õber kelneriks;
akuue ja kan-
otell wõib olla
juba ei leia."
s Belle, „kuid
n. Waata seda

luges kõwasti

Maastikumaalija dekoraator Roman Nyman

R. Nyman – Autoportree (õli).

Stiilist, vormist, värvist

Meie vanemasse kunstnike-generatsiooni kuuluva maastikumaalija ja dekoraator Roman Nymani kunstiline tegevus ulatub tagasi ajastusse, kus meie kultuuriline isetegevus hakkas ajama oma esimesi lopsakamaid õisi. Nimelt „Noor-Eesti" ajaga ja selle kunstnike generatsiooniga, kes kaasas käisid tolle aja kunstikultuuriliste üritustega ning eesti kunsti rikastasid uute vormiprobleemidega — tuleb lugeda ka Nymani kaasasammuvana.

Meie kujutav kunst omas tol ajal juba mõningaid stiili-suundi. Rahvusliku ja sümbolistliku stiili kõrval, mida viljeldasid meil Kr. Raud j.t., arenes juba ülekaalukalt ka puhtformaalsete, puhtesteetiliste probleemide käsitlus, mida tõid eesti kunsti tol ajal Pariisi asunud noored kunstnikud, nagu Koort, Mägi, Triik ning nende kõrval ka Nyman. Uute maaliprobleemide esiletõus, nagu näeme, toimus tugevate ja andekate kunstnike kaudu ja see mõjutas kogu edaspidist eesti kunsti arengut pikemat aega.

Tähtsaimaks ja ulatuslikemaks kunstiliseks probleemiks kõnesoleval ajastul oli värvivabam käsitlus maalis, mida tunneme stiilinimetusega — impressionism.

Tugevad värvikontrastid, kahedimensioonilise, pinnalise, dekoratiivse värvimõju rõhutamine, esemelise sisu kõrval ja asemel tõstetakse esikohale värvimõjudest tingitud maalilise elamuse taotlus. Realistlik tõsielu kujutamine asendub uute vormiotsingute, uute värviprobleemidega.

„Tasakaalustatud suhet vormi, värvi ja sisulise külje vahel leiame R. Nymani toodangus, kes esindab dekoratiivse varjundiga maastikumaali. Ühtlasi on ta intensiivselt teotsenud teatridekoratsiooni alal, tootes kavandeid paljude lavastuste tarvis. Nymani väiksemamõõtmelised maastikujoonistused on peened ja kultuursed, mis on pidevas seoses kunstniku esteetiliste elamustega.

Ta ei kujunda oma loomingut abstraktse kompositsioonilise põhitooniga, nagu see esineb ehk näit. K. Mäe toodangus, vaid fikseerib looduslõikeid ja panoraame otseses paigalises vaatluses, asetades olevaid vorme sujuvasse kokkukõlla värvis ja vormis. Ta maastikumotiivide mitmekesidus tõendab, nagu Mägi juures, kogu sellele generatsioonile omast rändleja loomust." (R. P. E. Entsüklop.).

R. Nymani värvimeel on rõõmsaloomuline ja võib ütelda ilutsev. Kergus ja õhulisus toonides, atmosfääri läbipaistvus, stiliseeriv vormikäsitlus, dekoratiivsus, mis avaldub piltkompositsioonis esinevate vormikontuuride üldises markeerimises, n.-n. rütmilises maalide piirjoonte rõhutamises, on tema toodangule iseloomuline.

•

Saada täielist ülevaadet R. Nymani toodangust ei ole just kerge ülesanne. Sest kolmekümneaastane tulemus kunstniku produktsioonis ja eriti maastikumaalijal, nagu Nymanil, on väga ulatuslik. Rannad, metsad, põllud, mäed, linnavaated kodu- ja välismaised, vahelduvad ses kirevas motiivide kaleidoskoobis. Aga ka portreed, žanrimotiivid tõsielust on alad, mis kunstniku toodangus ei ole mitte väike. Siis veel — dekoratsiooni kavandid, mis annavad juba omaette peatüki.

Peale selle on Nyman tegutsenud lavadekoratsiooni kõrval edukalt ka sisedekoratsiooni alal. Nii on tema loodud „Seltskondliku maja" ruumide eesti-ornamendilised seinte- ja laekaunistused, end. Heinmani kohviku ruumid j. m. t.

Mis puutub maalitehnikasse, siis näeme neid Nymanil kolme liiki. Valdavam osa kuulub õlitehnikale, siis akvarellile ja temperale.

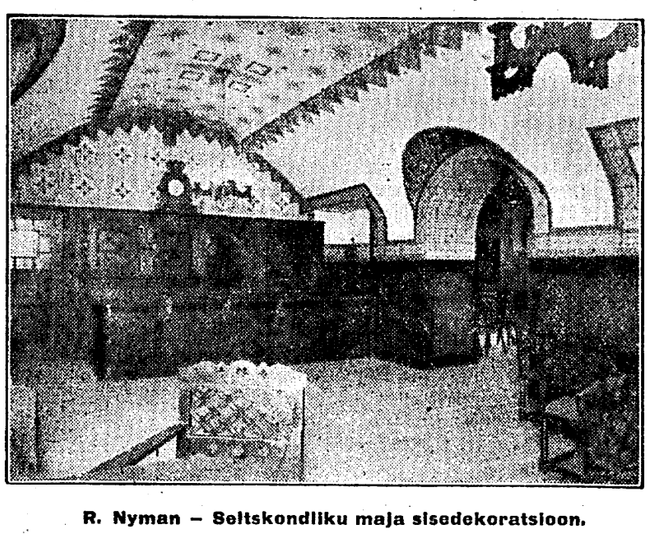

R. Nyman – Seltskondliku maja sisedekoratsioon.

Kunstnik räägib oma elust ja tegevusest

Vestlesime kunstnikuga kunstihoones, neljandal korral asetsevas tema ateljees. Ateljee on tulvil piltidest. Seinad kaetud suuremate ja vähemate õlimaalide, akvarellide ja temperatega: loodusvaateid, linnamotiive, portreid külluses. Molbertidel parajasti käsil olevad poolikud maastikud, milledest tähelepanu köidab suuremõõtmeline lõuend päikesekõllase kauni maastikuga.

„Kust see motiiv on võetud?" küsin.

„See on Toilast, riigivanema lossi lähedal. Siin, näete, jookseb Pühajõgi, need mäenõlvakud asetsevad lossist teisel pool küljel," seletab kunstnik.

„Kas tellimus?"

„Jaa. Valmistan neid kaks tükki Oru lossi jaoks. Siin on ka teine motiiv teise maali jaoks. See on vaatega lossi poole. Näete, loss paistab siin mäeotsas üle puude."

Olles juba tükk aega vaadelnud neid pooleliolevaid suuri maale, silmitsenud seintele riputatud maastikke, portreid j. m., ning vaadanud ateljee sisustust, kus laudadel värvipaletid, tuubid, ning aknalaual savipottides suured kuhjad pintsleid puntras, köidab tähelepanu laes rippuv sinine hiigelpirn.

„See on nõndanimetatud „päevavalguse lamp". Ilmad lähevad ju nüüd ruttu pimedaks. Olen katsunud ka õhtuti selle lambi valgusel töötada. Aga — kunsti tegemiseks ei kõlba ikkagi kunstlik valgus. Ei emakese päikesega saa miski võistelda!.."

Meie vestlus kaldub kunstniku elu ja tegevuse juure. Lahkelt jutustas sellest kunstnik järgmist: „Lõpetades 1907. Stieglitzi kunstikooli, siirdusin kooli stipendiaadina eeskätt Pariisi, kui tolleaegsesse teatridekoratsiooni ja dekoratsioonimaalimise kunsti tsentrumi. Minu eriala on teatridekoratsioon ja dekoratsioonmaal (seinamaal). Pariisis oli mul võimalus töötada era-teatridekoraatorite juures. Kuid mind huvitas samavõrra ka maalikunst. Väga huvitava aja elasin üle „La ruche'is", ühes Nikolai Triigi, Konrad Mäe ja Al. Tassaga.

Igaüks töötas küll oma erialal, kuid maalimine ja joonistamine oli ühine. Nii maalisime ja joonistasime ka muuseas meie emigrantide veteraani August Diido't.

Peale kahe- ja poole-aastast stipendiumi lõppu asusin uuesti Peterburisse, kus töötasin keiserlikkude teatrite dekoraatorite abilisena.

Ühtlasi olin ka samade teatrite kunstiraamatukogu — minu endise professori Tšitšagovi abiks. Oli huvitav aeg! — Oli võimalus tuttavaks saada väga huvitavate isikutega nagu Korovini, Golovini, Meyerholdi, Anisfeldi (kellel olin ka abiliseks), Lambini, Allegri ja teistega. Ema haiguse tõttu, kes elas lesena Tallinnas, lõpetasin oma tegevuse Peterburis ja siirdusin Tallinna, kuhu ka jäin, sest minu tagasisõitu Peterburisse tõkestasid sõda kui ka revolutsioon. Kuigi Venemaale enam tagasi ei saanud, sai selle asemel aga uuesti sõita Lääne-Euroopasse. —

„Estonias" dekoraatorina töötades oli mul tol ajal väga raske — olukorra tõttu. Oli ju sõja aeg. Kontsertsaal oli Vene Punase Risti haigemaja all. Teatril olid väga piiratud võimalused. Ei olnud küllalt valgustust, dekoratsioonide tegemiseks ei olnud isegi naelu saada, rääkimata lõuendist ja muust ning eelkõige rahast. Raske haigus takistas mind „Estonias" edasi töötamast. Väga huvitav ja kena aeg oli siiski see „Estonia"-periood. Oleks võinud paljugi veel teha, kriipsu läbi. —

Dekoratsioonn
ajal tegev Pete
restaureerimisel,
Tšukoo juhatu
Tauria palees la
oli vaja hoone
raudhaampalgid
panna, tuli sein
tuure säilitada
selt meie ülesan
jate rühm oli r

Tallinnas ole
Seltskondliku m
manni kohviku

Neli ja pool
jalahaigus on r
tanud töötamast
terve ja olen
ning loodan, et
meie Eesti ku
juure anda."

R. Nyman – Niined (õli).

Pariisi amatsoon

Endine maailmasõja naissõdur kohtu all

Pariisil on oma järjekordne kõmu: Violette Maurice laskis Seine'i jõel elamuna sisustatud laeval maha endise võõrasteleegioni sõduri Lecami. Pariis räägib palju sellest puhtpariisilikust draamast. Suurlinnas juhtub aina midagi, mis annab pikemaks ajaks nii vajalist igapäevast kõneainet. Sakslase Weidmanni roimad on liig sünged, meenutades rohkem Chicagot kui Pariisi põrandaalust maailma, Maurice'i eksimus aga on romantiline. Võib tõepoolest ütelda, et draama Seine'il on rohkem romantiline kui kohutav.

Seda naist tunneb kogu Prantsusmaa, sest ta on juba aastaid ajakirjandusele annud kõmuainet. Teda hüüti ennemalt Pariisi meesnaiseks, kuna politsei lubas tal kanda meesrõivaid. Madame Maurice'i sugukond on kuulus, ta on annud mitu tähtsat sõjameest — kõne all oleva naise vanaisa oli admiral, isa — populaarne kindral. Abielluides rikka töösturi Gouraud'ga, ta sai sugulaseks ka kuulsale kindralile Gouraud'le. Kuid mehel muutus elu selle ekstsentrilise naisega peagi võimatuks ja ta oli sunnitud abielu lahutama. Kindral esitas proua vastu kaebuse, nõudes, et tal ei lubataks end nimetada oma lahutatud mehe järgi. Kohus rahuldas hallpäise sõjasangari nõudmise ja endine pr. Gouraud pidi end jälle nimetama Maurice'iks.

See naine on saanud väga hea kasvatuse ja tema lapsepõlvest ei leidu eriti rahutusttekitavaid eeldusi ta pärastilisele ekstsentrilisele iseloomule. Ainult et ta luges suure vaimustusega sõdadest ja oli väga huvitatud sõjameeste elust. Juba väikese tüdarlapsena ta jutustas, kuidas ta kord saab sõduriks. Ta kannatas väga, et oli sündinud tüdrukuks ja soovis alati olla poiss. Koolis käies ületas tüdarlaps kõik teised spordis, tulles võitjaks kõigil võistlusil.

Maailmasõja puhkemisel astus neiu vabatahtlikuna sõjaväkke. Ta määrati sideteenistusse. Südi tüdruk täitis jalgratturina sageli kardetavaid ülesandeid, viies tähtsaid teateid prantslastelt inglastele ja ümberpöördult. Sõjast neiu tuli tagasi ordenitega ehitult ja abiellus rikka Gouraud'ga.

Pole ime, et Gouraud tundis peagi hirmu naise ees, kes suitsetas sigarit ja kamandas teenijaid kindrali häälega. Kui see naine vihastanult põrutas rusikaga lauale, siis vappus kogu maja. Noor abielumees tõttas kiirel sammul advokaadi juure, et see nõutaks talle lahutuse.

Abieluköidikuist vabanedes muutus proua iga päevaga ekstsentrilisemaks. Raha tal piisas ja nii ta ei tahtnud teadagi, mis teised temast mõtlesid. Ta võttis osa kõigist suuremaist spordivõistlusist ja saavutas ühe võidu teise järel. Harrastas poksi, vehklemist, mängis jalgpalli ja temast sai parimaid prantsuse kettaheitjaid. Ta on ka parimaid prantsuse autosportlasi ja tsiklivõistlejaid, olles saanud esimesi auhindu.

Proua käis sageli kallites öölokaalides, kus ta eriline käitumine äratas kohe tähelepanu. Kui keegi mees avaldas tema kohta kuuldavalt oma arvamist, kahetses ta seda juba järgmisel hetkel. Pr. Maurice astus ta ette, mõõtis teda pealaest jalatallani ja käratas: „Mis te ütlesite? Korrake!" Kanged arvustajad muutusid aralt kogelevaiks vabandajaiks.

Paari aasta eest pr. Maurice lõi ühe härra, kelle suust tema aadressil oli tulnud pilge, nii põhjalikult knock-outi, et see tuli saata haiglasse. Sama saatuse elas läbi ka tuntud poksimeister Retonel, kes oma jõule kindel olles oli julgenud daami vastu astuda välja, peenike pilge huulil.

Nende võitluste järele andis pr. Maurice ajakirjandusele jälle kõmuainet: Mehelikku välimuse saamiseks lasi ta enda kallal panna toime rea operatsioone. Kuid talle näis ikkagi, et ta polnud veel küllalt mehelik. Seepärast esitas ta prefektile palve, et tal lubataks kanda meesrõivastust. Nii sai pr. Maurice'ist väliselt mees.

Ühel ilusal päeval pr. Maurice leidis näpud rahakoti põhjast. Tuli otsida tööd. Nii sai temast ööklubi laulja. Kabareede külastajail ei tulnud mõttesegi, et maheda bassi omanik oli naine. „Huvitav laulja" aga pani toime ühe skandaali teise järele, ja ta sugulased lõpetasid temaga igasugused sidemed. Vahva amatsooni seikluste kirjeldused lehis ei lakanud.

Tahtes olla erinev teistest inimestest, pr. Maurice leidis, et pidi elama ka isemoodi korteris. Esinemine öölokaalis tõi talle küllalt raha ja ta ostis laeva „La Mouette", mille muutis elegantseks korteriks, ja pani Neuilly silla juures ankrusse. Ent ta polnud ainus, kes oli endale asutanud sellise korteri. Seine'ile oli juba enne teda tekkinud küllalt laeva- ja paadielanikke, kes omavahel sõbrustasid.

Pr. Maurice'i naabriks Seine'il oli keegi parun, kes elas ka elegantses laevas. Pr. Maurice sõbrustas hästi paruni perekonnaga ja veetis seal ka jõuluõhtu. Laevas elas ka 30-aastane Lecame, kes näis olevat nii paruni sõber kui teener. Parun oli kunagi olnud võõrasteleegioni ohvitser ja oma sõpra ta esitles endise sõdurina oma rühmast.

Pühaderöõm oli pikk, vahuvein voolas ojana, ja polnud puudust ka kangemaist jookidest. Pr. Maurice jõi kui vana sõjamees ja tundis end väga mugavalt. Lõpuks aga tekkis riid. Näib, et riiu põhjuseks on saanud pr. Maurice'i armukadedus parunessi vastu. Ta heitis sellele ette, et Lecame olevat temaga sidemeis.

Draama ise tuli järgmisel hommikul. Lecame ilmus pr. Maurice'i juure ja nõudis ta väljendustele selgitust. Mees oli relvastatud ja tahtis pr. Maurice'ile kätte maksa, kuid langes ise kolmest kuulist tabatult. Siis läks siiudlane Seine'i sillale ja tulistas niikaua õhku, kuni politsei võttis tal relva käest

Pr. Maurice paigutati pärast ülekuulamist „Petite Roquette'i" naisvanglasse. See oli daamile suurimaks solvamiseks, sest ta oli lootnud, et ta paigutatakse meesvanglasse. Naisvanglas pr. Maurice pidi leppima kurva tõega, et ta on siiski ainult vaene „nõrk naine".

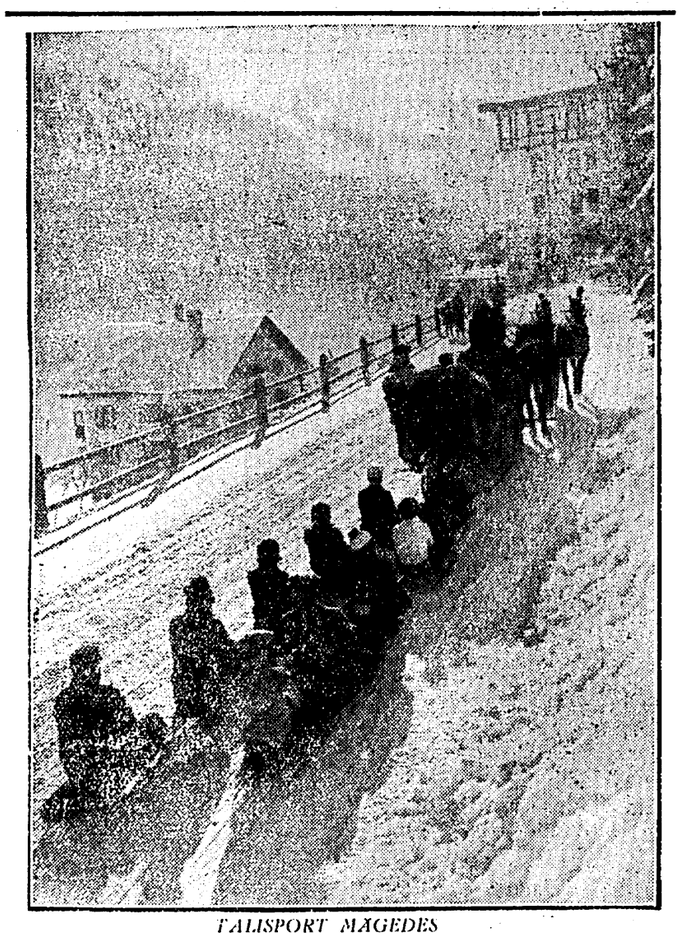

TALISPORT MÄGEDES

Talispordi sõbrad mägedes ei või kaevata lume ja ilusate ilmade puuduse üle. Meie pildil on näha talisportlaste saabumine ühte mägede kuurorti.

Ameerika seadusi ja kombeid

Autojuhtidele hoiatuseks on Ameerika võimud valmis kasutama igasuguseid abinõusid, mis aga oleksid võimalikult mõjuvad. Mõnelepoole on nüüd hakatud püstitama kujusid, nagu näeme pildil: Kondine surm hoiab vikatit käes. Sellased kujud peavad autojuhile meenutama, et joobnult sõites või liig kiirelt kihutades teda ja kaaskodanikke varitseb surm . . .

Nii mõnigi Ühendriikide osariikides kehtiv seadus on eurooplasele suureks üllatuseks. Kentuckys on kehtimas seadus, mis lubab supelülikonnas läbi linna minna suplema, kuid ainult nelja politseiniku saatel . . .

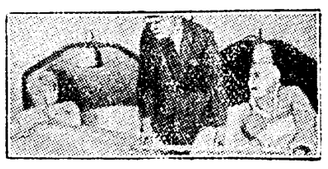

Carolina osariigis on kaugus kahe voodi vahel seadusega kindlaks määratud. Politseinik on igal ajal õigustatud ilmuma magamistuppa ja meetriga mõõtma, kas teatavas korteris või hotellis ka seadusest kinni peetakse . . .

Viinis uuriti teatrit ja

Viinis on umbes 250 kino, kus iga õhtu istub 50.000 inimest, kuna Viini 15 teatrile piisab publikut ainult umbes 3000 inimese ümber.

Kinokülastajate arv kasvab teatrikülastajate arvel. Ja veel — kino külastavad lapsed, kuna teatrisaalides lapsi näeb väga harva. See tähendab, et kinol on suur külgetõmbejõud kasvavale sugupõlvele. Kino on saanud suureks ühiskondliku kultuuri teguriks ja pole siis ime, et suurlinnas, kus räägitakse teatrikriisist, on asutud selle nähtuse igakülgsele selgitamisele.

Seda küsimust uuris ka Viini Psühholoogia Selts, kuhu kuuluvad silmapaistvad psühholoogid ja sotsioloogid, maailmakuulsad professorid Freud ja Wagner-Jauregg.

Komisjon asus tööle juba aasta eest ja on nüüd oma töötulemustest avalikult teatanud. Komisjoni nimel esines vaidlusõhtul kõnega dr. Wolf, kes ütles, et hoolimata teatri ja kino sarnadusest, on nad põhiloliselt teineteisest erinevad. Esmajoones see paistab silma ainetes, mida valivad teater ja kino. Komisjon kogus ses suhtes rikkalikku materjali: uuriti 1000 filmi ja 500 näidendit. Ainult viis protsenti viimastest oleks sobinud filmi jaoks ümbertöötamiseks. Kogemused on näidanud, et niisugused ümbertöötamised ei õnnestu tavaliselt. Draamateosed ei sobi filmideks.

Kinopublikul on omad nõudmised, oma maitse. Mitte asjatult pole kinorežissöörid, nagu katsed on näidanud, lava jaoks täiesti kõlbmatud. Filmides on kõik üles kruvitud, viimsesse pingekraadi viidud. Teatris tekitaks selline üleskruvimine publiku muiget ja selles toonis kirjutatud näidend kukuks skandaalselt läbi. Äärmine sentimentalism ja melodramatism, nagu neid näeme filmides, mõjuks teatris kauge romantilise minevikuna. Kui Reinhardtile soovitati teatri jaoks lavastada Schilleri draamat „Kavalus ja armastus", loobus ta sellest põhjendusega:

„See draama on liig sentimentaalne ja paatoslikult heroiline. Teatripublik vaataks teda ainult pieteeditundest ta suure autori vastu. Niisugused asjad sobivad ainult filmile."

Kriminaal- ja detektiivfilmid, mis meelitavad miljoneid vaatajaid, ei sobi üldse teatrile. Katsed neid lavastada on alati luhtunud. Mitte ainult et teatripublik esitab kõrgemaid nõudmisi, vaid ka puhttehnilisil põhjusil. Niisugused näidendid nõuavad liig sagedast dekoratsioonide vahetamist, nende sündmustik käib palavlikulise kiirusega, mis ei sobi lavale.

Filmid on rajatud dünaamikale, puht-välistele efektidele, hea praegusaegne teater aga ei aja taga väliseid efekte, vaid võtab hingelisi elamusi, sisemist dramatismi. Sel põhjusel ei sobi filmile Ibseni draamad, ei sobi ka Tolstoi ega Tšehhovi tööd. Kujutlege filmis „Kirsiaeda", „Kolme õde" või „Pimeduse võimu"!

Sel põhjusel Viini uurimiskomisjon ei ühtu ennustustega, et kino tõrjuks ajajooksul teatri täiesti välja. Film ei saa niivõrd täieneda, et saaks asendada teatri hingelist mängu. Ekraan on suuremale jaole kirjanduslikele teostele kõverpeegel. Mitte asjata Nobeli laureaat Undset ei hüljanud äärmiselt ahvatlevaid pakkomisi tema romaanide ümbertöötamiseks filmide jaoks.

Mis sobib teatrile, ei sobi veel filmile. Kummalgi on oma erinev publik. Veel rohkem: Kino on tekitanud oma paljumiljonilise publiku, kes enne seda teatris polnud käinud. Neid teater ei rahulda ega huvita. Nemad vajavad ekraani ta palavlikulise tegevusega, tempoga, kirju isikute, maastiku ja dekoratsioonide vahetusega. Nemad ei mõista peenendunud hingelisi elamusi.

Vaidlustest osa võtnud näitlejad ütlesid, et näitleja laval erineb näitlejast ekraanil. On küllalt juhtumeid, kus näitlejad lavalt ekraanile üle on läinud, kuid filmis nad pole enam need, mis olid laval. „Esinedes filmis ma pole enam see, kes olen teatris!" ütles Paula Wessely. „Mul on teised žestid, teine miimika, teine hääl ja teine nägu. Ma ei tunne end isegi ära!"

Laval on näitlejad nemad ise, ekraani jaoks aga nad töötatakse ümber. Nende välimus muutub tundmatuseni. Iga liigutus, iga vihje, on standardiseeritud, reglamenteeritud, kõik on tehtud šablooniliseks. Miimika, näoilme on režissöörilt määratud ja ette kirjutatud. Veel rohkem: Kinos on ainult 3—5 näoilme teisendit eluerijuhtumeile, milles näitlejad ekraanil esinevad.

Neile seadustele alluvad ka tähed nagu Greta Garbo, Marlene Dietrich, Laughton. Ain
jäetud teatav m

Filmis pann
maastikule, ruu
kumisele, teatri
kad monoloogid,
ris avaldavad
filmi.

„Kui seisan p
sageli, kuidas
mõju. Näen pu
teissugust esine
kavatsenud. Pub
nähtamatuid flu
mu mängu," ütl
leja Paul Asslan

Filminäitlejad
voolavat mõjutus
reetselt, šablo
kuigi võivad ol

Paul Asslan
järgmiselt: „Töö
lejas individuaa
lendi."

Kuid filmi k
Viini linnapea, i
gib väga suurt
põhjusel võidak
mõnedki patud.
litseda, et ta pa
sedes inimeste
arvestamisega.
leks kuulutada
vatele kriminaal
seisab selles, et
sidele.

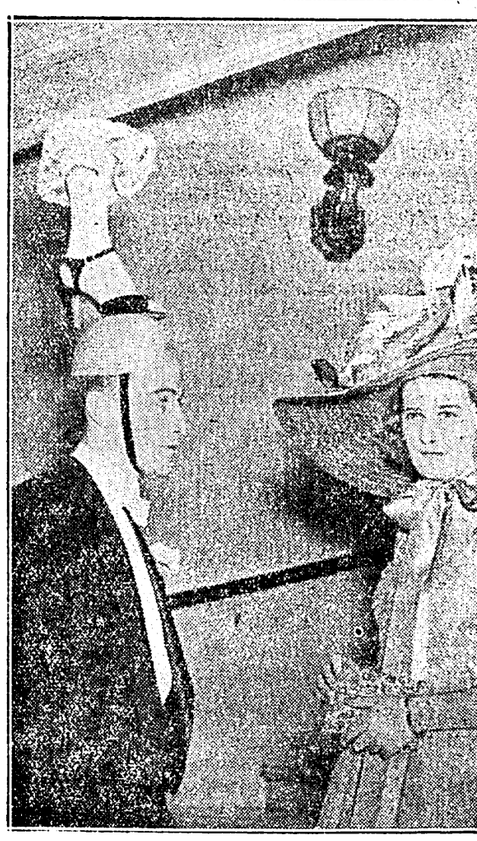

MOENARRUSTE TIPP

Neid viimaseid moeloominguid võis näha niin ülirealistide „peakatte ballil" Philadelphias, m dati Pennsylvania ülikooli kliiniku heaks aastat.

Sõnajalg

Loodusteaduslik lühiveste

Mõnigi lobanik on noorupes jaanipäl otsinud pimedas laanepõhjas sõnajalaõit. Sest inimene, kel õnnestub leida sõnajalaõit, võiwat korda saada suuri asju. Ta wõib muuta end nähtamatuks, omada au, rikkust jne.

Aga pole nähtud õnnelikku, kes wõiks nimetada end sõnajalaõie omanikuks. Saladuslik on see karedate lehtedega hõre metsataim. Õitski ei taba hetke, millal puhkeb ta müstiline õis.

Lopsakamaid sõnajalgu kaswas Järwamaal. Ta laotas oma lehed üle maakonna ja oli nii kõrge, et õiestõsjail oleks tarwis tõusnud redelit. Järwamaa sõnajalg surus oma labwatipud isegi wäljaspoole maakonna piire. Kalewi kalmmi ulatas Järwamaa sõnajala lehl, mis pani wana Kalewi all hauas käll aewastama, aga kes sellele tähelepanu pööras, sest sõnajalgade wõrsumiseks olid soodsad ajad.

Kogu rahwas imetles Järwamaa lopsakat sõnajalga. Imestelti ja oodati selle suurtaime õie puhkemist. Aga aeg ei olnud weel täis. Hakati juba kaotama lootust ja ütelti, et kaua see sõnajalg oma lehti laiutab. Audku ometi kord üks korralik õis.

Sõnajalad aga, nagu juba öelbud, on müstilised ja petlikud taimed. Mõned Järwamaa sõnajala juure lähedased isikud olid siiski nõsinud tasapitkesti selle suure taime õiekesi, aga seda mitte jaanipäl, waid sügisõõ pilkases pimeduses, sest Järwamaa sõnajalg kartis üldse walgust.

Nüüd wiimaks ometi puhkes suure sõnajala suur õis. Aga misugune ebameeldiw üllatus! Läkastama pandewat lehka oli kogu maa täis. Inimesed, kes seni olid unistanud sõnajalaõiest, pagesid nüüd laiali nagu oleks wäikest Paibe-linna tabanud haisupomm.

Järwamaa sõnajalg oli nimelt oma lopsakatesse lehtedesse imenud 100.000 krooni rahwa raha. Want, sulle pank ja pirakas! Mõkas on kogu mütoloogia ja rahwausk, et sõnajalg oma õitega toob õnne rahwale. Ta, mait, hoolitseb essijoones iseenda eest.

Sõnajalg surutti nüüd trellide taha ja ta ootab kohtu otsust. Wõimalik on, et ta paigutatakse ebaspidi wabaõhu-muuseumisse rahwale hoiatuseks ja noorsoole waatlemiseks kui märktaim, mille koht ei tohiks olla kodumaa taimestikus.

Heini

Poolele miljonile kodanikule aumärke

„Paris-Soir" jutustab, et Prantsusmaa kaotavat varsti oma kuulsuse, et tema elanikel olevat kõige rohkem aumärke üle maailma. Prantsusmaalt on selle rekordi otsustanud ära võtta Poola. Poola valitsus olevat seimile esitanud seadusprojekti, mis näeb ette aumärke saavate elanikekihtide laiendamise. Aumärkide jagamine olevat Poola valitsuse arvates heaks vahendiks rahva patriotismi kasvatamisel. Kui ametniku, põllumehe või tööline rinda ehtivat aumärk, täitvat ta rinda suurem tunnustus valitsuse vastu. Seepärast saavat tulevikus iga kodanik, kellel on riigi ees mingid teened, vastava aumärgi.

Uus seaduseelnõu nägevat ette, et iga ametnik, kes on 10 aastat ausalt teeninud, saab pronksauraha. Kahekümne-aastase teenistuse järele saab hõbeauraha ja kolmekümneaastase — kuldauraha. On arvutatud, et uue seaduse kehtimapaneku järele hakkab pool miljonit poolakat aurahasid kandma. Poola rahaminister olevat isegi nõudnud, et aumärke antaks ka kõigile korralikele maksumaksjatele.

Itaallanna kümme käsku

Itaalia propagandaministeerium andis neil päevil välja kümme käsku Itaalia naisele, mis on mõeldud neidude kasvatamiseks rahvuslikus vaimus ja oma naiselike ülesannete täitmiseks:

Palu jumalat ja tööta rahu heaks, kuid oma süda valmista ette sõjale.

Iga õnnetus vähendab vaimujõudu, töö- ja ligemisarmastust.

Isamaad võib teenida isegi oma tuba pühkides.

Riigi distsipliini aluseks on distsipliin perekonnas.

Kodanik kasvab isamaale auks ja oma kodu kaitsjaks ema, õe ja naise juures.

Sõjamees võidab oma hea naise ja kodu kaitsmiseks igasugused raskused.

Sõja ajal kajastub sõjaväe distsipliin ja eetika naiselt juhitud perekonna moraalis.

Rahva saatuse eest on esmajoones vastutav naine.

Mussolini on loonud Itaalia eeskujuliku perekonna, lasterikka, vähenõudliku, vastupidava hädas, tugeva kristlikus ja fašistlikus usus.

Duce on Itaalia naise kutsunud isamaa teenis-

Dollarmiljardär Jumala armust

Oli Rockefeller suurem Shakespeare'ist?

12

Sõdur Issanda armees

Kõik Standard Oili juhid olid jumalakartlikud mehed, paljud neist pärinesid pastorite perekonnist. Archbold oli kiriku diakon ja William Rockefeller palwetas jumalakojas, mis ta oli Tarrytownis ehitanud. Wana Jakob Vandergrift oli wäga waga mees, sõdur Issanda armees, mis wõitles alkoholi-kuradi wastu, kuni wildi läbi keelusseadus. James Stillman lõpetas päewa alati palwega, et Jumal õnnistaks National City Bank'a transaktsioone.

Kui William MacKinley 1900. aastal waliti presidendi-kohale tagasi, saadetud salwitud rahameestest, Keanist ja Elkinsist, Harrimanist, Rogersist, Addicksist ja Morganist, siis õnnitles Mark Hanna presidenti telegraafiteel: „Jumal on taewas, maa peal rahu ja inimestest hea meel."

„Siiin minu appi kõiges hädas ja ma tahan sulle abi saata," seda kohta piiblist mõistab ärimees. Daniel Drew Wall Streetil ja John Wanamaker oma tsentraalis teadsid pölwitades ja krediiti andes, mis nad tegid. Kristus tuleb weel tänapäewalgi tänawal ärimehele wastu ja ütleb: „Oo, kaupmees, ma tunnen su häda. Tahan jääda sinu juure. Tahan olla sulle abiks." Nii kirjutas üks watmulik leht tollal. „Kes wõiks saata kitsikusse wõi jalge alla tallata meest, kelle selja taga seisab kõikwõimas taewa walitseja?"

Neis oludes wõis Ameerikas tekkida kristliku teadusse liikumine. Taewaseid warasid ja õndsusi wõib kristliku teadusega juba maises elus nautida, sest suured õpetused on ja meile antud oma elu juhtimiseks õigeile radadele. Pole juhus, et suurem jagu tolleaegseid Ameerika riikaid mehi olid usklikud. Pastor Wilbur F. Crafts kirjutab, et ta on üht Chicago juhtiwat rahameest palunud loetella 500 juhtiwat ärimeest. Ses nimestikus on olnud 70 kirikumõnkogu liiget ja 24 korrapärast jumalateenistustel käijat. Piibli raamatud Jeesusest kuni Hitobini on õnnistuse ja kadu kuulutajad jumalakartliku ja paganliku elu eest siin maailmas.

Kui ühendriigid 1902. a. olid sõepuudusest hädaohus ja antratsiidikaewandused seisid kobuõõja läwel, siis paluti George Baeri, sõeparunite juhti ja kõnemeest, usu ja inimlikkuse nimel tööliste heaks mõnagi teha ja ähwardawat katastroofi wältida.

„Ärge kaotage julgust," wastas Baer, „tööliste õigused ja wajadused leiawad kaitset — mitte töölisõhutajailt, waid ristiinimestelt, kellele Jumal omas lõpmatus tarkuses on usaldanud maa omandushuwide walwe."

Dollarmiljoneid Issanda wiinamäelt...

Oli aus weendumus, et rikkad löikasid oma dollarmiljonid Issanda wiinamäelt. Need miljonärid pidasid end Issanda ametnikeks ja agentideks. Kuld ei kuulunud mitte neile, waid Issandale ja nemad olid ainult raha hoolbajad. „Sest minule kuulub kõik, nii hõbe kui kuld," ütleb Issand. „Kas mitte kuld ei ole maailma ainuwalitseja?" küsis Wesley. „Kuid Jumal andis mulle mu kulla," wastas Rockefeller. Sellega põhjendas ta oma tahet olla heategija. Ta oli tuhandete inimeste leiwaisa ja pidas ülal terwet riba heategewaid asutusi. Prokurör William Hosterile ütles ta:

„Wõib-olla oleks minust saanud hea pastor, oleks mul kutseks olnud waimustust. Mul on radikaalseid, wanamoelised waated iga inimese kohustusile awitada kaasa oma rahwa paraudamiseks. Usun, et rahateenimise wõimed on Jumala and, samuti kui kunsti, muusika, kuuletamise ja kirjutamise talent, arstija ja põetaja and. Kuna olen warustatud rahateenimise wõimetega, siis pean oma kohustuseks koguda kulda ja kasutada seda oma ligemiste heaks parima südametunnistuse järele."

Inglise rahwamajanduslane Hobson seletab Rockefelleri maailmawaadet samuti „Jumala ja mammona wahelise koostööna". Mammon juhtis tootust, Jumal kaasat ja annetusbürood. Mammon teenis raha ja Jumal andis seda wälja.

Kõige selle üle wõib lõbusalt naerda, nagu tegi seda Ameerika ajakirjandus. Kuid kogu asi ei lase end lahendada ainult pilkehestiga. Demagoog ja miitingukõneleja muidugi tahaks ärimeest tembeldada wagaduse nimel teeniwaks roimariks, intmsoo paiseks. Kõik see läheb miitingukõnelejal ühe käewiipega. Ta karjub rünnatud maha silmakirjateenrema, kes kasutawad usku oma erihuwide kattemantlina, rikkusekogumise tööriistaks. Kahjuks on kõigil neil wäidetel see wiga, et nad on tehtud liig pinnapealselt ja lühinägeliselt.

Rockefeller hullusärgi wastu

Muidugi on ärimeeste juures küllalt silmakirjalikkust, nagu kõigi teistegi inimeste juures. See ei tähenda aga weel, et nad oleksid hakanud wagatsema rikkuste kokkukuhjamiseks. Rockefeller oli ammu enne jumalakartlik kui hakkas raha teenima. Juba poisikesena armastas ta oma linnukaswatusega teenitud tsente annetada pühapäewakoolile. „Mul pole ial olnud põhjust usu tõsiduse juures kahelda," ütles Rockefeller ja tal oli õigus. Üksik maailmawaade ei tulnud talle kahjuks.

Nii wõiksime probleemile lahendust otsides neutida, et ärimehe usklikkus polnud mitte äriinstinktide sünnitus, waid äriinstinktid tema usu sünnitus.

Trustidewastase wõitluse kaudmisel kongressi ette ja Walgesse Majja silmitses Rockefeller sündmuskäiku kaswawa wastumeelsusega. Ta ütles juurdluskomisjoni ees:

„Kui tahame oma äriwõimalusi piirata, siis paneme oma rahwuslikule arengule hullusärgi selga. Mis tahet on siis weel üksikisikul töötada, kui walitsus astub igasuguste määruste ja takistustega wahele ja napsab kasud ta nina alt ära? Meie peame üles ehitama, üles ehitama tulewiku jaoks. Oos mõistlik noortele inimestele, kelle ölul lasub meie tulewik, ütelda, et meie kaubanduslipu wäljakaudmise eest neid ootab ainult wihane rünnak? Walitsus teeb takistusi ärile, püstitas talle ühe barjääri teise järele ainult lewinud eelarwamuste pärast. Näiteks on tapamajade lihakaubandust järjest rünnatud. Ma ei ole ise seal töötanud, kuid olen weendunud, et teda juhiwad äritõhusad meheed. Kui see poleks nii, oleks nende ettewõte waewalt tõusnud sellistesse kõrgustesse. Wäärade põhimõtetega ei saa ettewõtet wiia kõrgustesse."

„Andke äriwõimalusi piiramata wõimaluste maal!" see oli weel ikka lõõkõna, mida Ameerika armastas. Rockefeller räägis üksikisiku, indiwidualismi eest. Tapamajade omanikud olid aumeheed seepärast, et olid üles ehitanud suure äri. Suur äri õigustab ahnõu — see oli Rockefelleri weendumus.

Tal polnud biljonit dollarit

Kord awaliku arwamuse waljuse üle kaewates sai Rockefeller ühelt reporterilt wastuseks:

„Selles olete teie ise süüdi, mr. Rockefeller. Te keeldute ajalehtede kaastöölisi wastu wõtmast ja kriitilisi küsimusi oma poolt walgustamast. Mina näiteks olen Euroopaski kuulnud kaebust, et teie ei anna ajakirjandusele teateid."

„Eks ikka mina olen kõiges süüdi," andis John D. wastu ja waatas reporterile pilkawalt otsa. Siis aga raputas ta pead: „Kes teab, ehk on teil siiski õigus!"

„Minu mõistetakse paremini, kui minu enam ei ole," ütles ta Hosterile. „Mu elus pole olnud midagi, mida ma ei oleks täpselt unrinud. Ma pole teinud midagi, mis oleks olnud wastolus mu südametunnistusega. Nüüd aga on minust tehtud karbetaw inimsöödja, kes on näinud palju waewa enda populaarseks tegemiseks. Mitte rahwas pole lewitanud selliseid arwamusi, waid juhid, kes olemasolewat purustades tahaksid endile rajada teed kõrgustesse. Millised soodustused olid minul oma elutee alustades, mida polnud igal teisel noormehel? üksi inimene pole wähemaga alustades end alt üles töötanud kui mina."

„Pange käsi südamele, mr. Rockefeller," ütles Hoster, „ja ütelge meile, kas teate ka, kui palju teil õieti on raha?"

„Endast mõista teen ma seda," oli wastus. „Mul tarwitseb ainult heita pilku arwetele, mis mulle iga õhtu esitatakse."

„Biljonit teil ei ole?"

„Muidugi ei ole, pole kolmandikkugi sellest. Pean teile selgitama, millist ülekohut mulle tehakse neude igaweste muistenditega, et mul olewat biljon dollarit. Niisugused jutud tekitawad inimeste päis tuhandeid mõtteid, mis kahjustawad meid kõiki. Kuidas wõiwad inimesed olla nii pöörased ja uskuda, et ühendriikides wõiks olla keegi, kellel oleks biljon dollarit? Kas oskate ka kujutella, kui palju seda raha oleks? Jutt biljonist on naeruwäärne lointus!"

Kohtuprotsessid kuldraamides

Kui Rockefeller selle järele ohwerdas 32 miljonit dollarit üldise hariduse heaks, siis tahtsid paljud ajakirjanikud selles näha soowi tema wastu peetud kohtuprotsesse ümbritseda kuldraamidega.

13. augustil 1907 elasid ühendriigid läbi suure senatsiooni, kui Chicago kohtunik määras Standard Oilile 29 miljonit dollarit trahwi. Rockefeller wiibis Clevelandis oma kauge sugulase ja wana sõbra, farmer William Humistani juures külas, kui sai teate rahatrahwist. Ta näis olewat pisut wapustatud, kuid jatkas keskustelu põllumajandusest, sõi peremehega aias, lageda taewa all, ja pidas talle loengu liigsõõmise kahjulikkusest. Hiljem palus üks reporter tema jutule ja Rockefeller ütles talle järgmist:

„Meile on muidugi tehtud suurt ülekohut. Trahwe ojatakse määrata, kuid üksi inimene pole küsinud, kui palju oleme pidanud wõitlema end üles töötades."

See trahw oli määratud petroleumiweo eest salajaste tariifidega. Standardi adwokaat oli küll näidanud, et neude salatariifide läbi polnud keegi kannatanud ja ühing oli ainus õliwedaja Chicago raudteel.

Selle trahwi määramine tegi kohtunik Landise üle öö kuulsaks. Ta oli tollal ainult 41-aastane, mitmeb Rockefelleri wõistlejad saatsid mehele kutseid astuda juriskonsultina endi teenistusse.

Kuna suurem jagu lehti ülistas Landist ja isegi awaldas kahetsust, et Standard Oili juhatajatele polnud wõimalik määrata wanglakaristust, asus esmakordselt Rockefelleri suure wõitluse jookful tertwe hulk ajalehtede toimetajaid tema poole. Brooklyni „Eagle" kirjutas: „Seda ränka karistust pole õigustamas üksi seaduse paragrahw." „Times" kirjutas „Äsjatu senzatsioon, millest rahwal pole wähematki kasu." „Post": „Kätepleksutamist arwestaw sarfs." Kümned teised lehed Bostonist kuni Denverini kirjutasid Rockefelleri kasuks. Seda unt wõitlust oli juba juhtimas wärske Standard Oili pressišef, mr. Jerome J. Clark. Ajakirjandust hakati warustama igasuguse wajalise materjaliga ettewõtte tegewuse selgitamiseks

Rooseveldi wõitlus suurärimeeste wastu

Nädal pärast rahatrahwi määramist haklasid Rockefelleri ja ka teiste ettewõtete aktsiad börsil langema. Rockefeller saatwat ühendriigid hukatusse, kirjutasid wastasrinna lehed. Kohtuotsusega oli rahwa usaldus Rockefelleri hiigelettewõtte wastu õõnestatud. Rockefeller ise ütles ühele reporterile: „Praeguse presidendi (Rooseveldi) kapitaliwastane poliitika tekitab majanduslikn languse ja kaose." Kuid Roosevelt polnud mees, kes oleks end laskund kohutada. Ta süüdistas suurärimehi salajases traaditõmbamises. „Ma jään weel pooleteiseks aastaks ametisse, millise aja jookful tahan jatkata liinkasuwõtmise piiramist," ütles ta. „Pean käimas olewat wõitlust otsustawaks, kes peab jääma peremeheks riigis, kas rahwa üldkasude eest hoolitsew walitsus wõi suurtöösturid."

Tegelikult oli Rockefeller juba märtsikuus, mitu kuud enne Landise rahatrahwi, kaunatanud suure krahhi raudteeväärtustes ja wäiksema krahhi aktsiaturul. See polnud Rooseveldi, waid suurte raudtee-mäekaewanduste ja töötuspekulantide rühma tekitatud. Need mehed olid Morgan, Harriman, Heinze, Morse, Flint, Rogers. Nemad olid maa hiigelmajanduswärgi wett täis pumbanud ja lawist ehitus hakkas nüüd wett läbi laskma.

Kui kahe kuu pärast kriis oli käes täies ulatuses, warisesid esmalt kokku Morse ja Heinze kontsernid, siis Knickerbockeri trust. Morgan saabus metodisti kiriku kongressilt ja asus juhtima rahamalendeid. Krediite ja ikka jälle krediite wajades oli ta sunnitud pöördumа ka Rockefellerile.

„Wajate kümme miljonit dollarit? Kui häda on suur, tullakse wiimaks ikkagi onu Johni juurc," ütles Rockefeller irooniliselt.

Imearst paljastatakse

Rockefelleri wihaseimaks wastaseks ajakirjanduses oli „Worldi" wäljaandja Joseph Pulitzer. Juba 1900. aastal oli ta määranud 8000 dollarit reporterile, kes nurib wälja, kuhu oli jäänud Rockefelleri isa, wana „imearst". 1908. a. Pulitzer awaldas oma lehes kõmuteate, et William Rockefeller olewat asunud Lõuna-Dakotasse, kus ta 35 aastat olewat elanud kaksikelu. Ta olewat seal olnud abielus teise naisega, kelle ta seaduswastaselt kõsinud warsti pärast perekonna kolimist Clevelandi. 1906. a. olewat ta selle naise juures 96-aastaselt surnud ja Freeporti maetud.

John D. möödus teatest waikides, kuna Frank Rockefeller waidles teate tõepärasuse wastu, seletades, et ta

Sünnipäewalaps

Richard Jaunu, ajakirjanik, sündinud 10. jaan. 190
a. Tallinnas. Postimehe toimetuse liige.

Karl Kiwi, raamatukaupmees Antsla, sündinud
jaan. 1877. a. Kraagjärwe w. Walgamaal.

Gustaw Nurm, õpetaja, sündinud 10. jaan. 1876.
Karwida w. Tartumaal.

Andres Nõuk, õpetaja, sündinud 10. jaan. 1894.
Kabala w. Wiljandimaal.

Elisabet Tuubelep, õpetaja, sündinud 10. jaan. 18
n. Abruka w. Saaremaal.

isa pidi weel ikka olema elus ja wiibis Lõuna-Dakot
ühes ranchos.

Kõmuteadete awaldamine tekitas perekonnas ra
muljet. Kuid selle asemel, et kutsuda ühiskonnas e
parastamisi, tekitas ta pigemini kaastundmust Rock
leri wastu. See oli üheks näiteks kuritahtlikkusest, m
lega tollal wõidelti John D. wastu.

Tollal huwitus Rockefeller oma Pocantino mõi
punde istutamisest. Ta istutas üle 50-sentimeetri
lähimõõduga hiiglasi. „On imelik, mida kõike wõib p
dega teha, kui oled õppinud neid käsitama," ütles
„Küllap ta kealjuures mõtles inimestest. Ta elas
heldunult oma farmides, weetes suure Forest Hills, ta
Floridas, kewade Lakewoodis ja sügise ning osa tal
Pocantinos.

Golf elupikendajana

Juba siis algas ta suur huwi golfi wastu. 1899
oli ta esmakordselt golfi mänginud arsti soowit
1903. a. kirjutas ta oma äriõõbrale Lakewoodi: „It
et olen terwise tagasi saanud, sest tunnen end hästi
üle aasta, kuid minu eas on terwisega lugu nagu apr
kun ilmadega. Terwise paranemise panen ainult
mänginimise arwele. Sest saadik kui nudusin sellele
dile, tunnen end nagu ümber sündinult."

Ta kasutas golfiwäljakul jalgratast ühelt löögilt
sele sõitmiseks. Ta silmad ei seletanud enam hästi
seepärast oli tal pallipoiss, kellele oli tehtud ülesan
palli juures tema ette seisma jääda ja hüüda: „
alla, pea alla!" Kel oli juhus John D.-ga golfi män
see on pidanud tunnistama, et ta oli punktide luger
äärmiselt täpne ja aus. Nii räägiti, et Andrew
negie oli golfipunkte lugedes meelsasti petnud. R
feller ise kaebas, et oli kohanud waimulikke, kes ei t
nud patuks golfipunktidega petta.

John D. sooritas meelsasti autosõite, igakord t
suunas. Autosõitudel kandis ta kollast tolmuma
jahedate ilmadega paberwesti selle all ja laiaäär
õlgkübarat peas, mis wahel oli looriga kinni se
nii et näis, nagu oleks baam istunud autos. Ta
kombeks töölisi ja naabreid, kui ta neid tundis,
äärest peale wõtta ja edasi sõidutada.

1902. a. alustades oli Rockefeller osanikuks Col
põletisaine- ja rauaseltsis. Talle ei kuulunud sea
aktsiate enamus, kuid ta oli juhatuse liige. See
walitses 24 kaewandust.

Rockefeller rauakaewandust

Rauakaewandusi ei asutata enamasti mitte li
läheduses. Nad tekiwad ikka linnadest kaugel ja
lagedais piirkonnis. Nii oli lugu ka Colorado
kaewandustega. Kaewandused wajawad aga tööl
need kortereid. Muidugi oli selts sunnitud eh
elamuid. Sellest tekkis uus linn majade, tänav
poodide ja elanikega, kes wajasid toitu, arstiabi,
ja politseilikku walwet. Firma hoolitses kõige
Temale kuulusid majad, tänawad, poed, kirik, r
maja, tema palkas arsti, preestri ja politseinikud.
ei allunud kaewurid talle ainult tööl, waid ka
kooliasjanduses ja isiklikuski elus.

Et niisuguses linnas ja kogukonnas pidib t
lahkhelid, oli endastmõistetaw. Kuid neid lahk
mis tekkisid palgaoludest ja tööajast, terawdas asja
inimestel polnud wõimalust oma hädadest üks
rääkida. Firma ei lasknud neid organiseeruda.
töölisühingute tegelastel ei lubatud ilmuda sesse
Ja kes selle wastu nurises, see aeti töölt minema.
sugused olud tekitasid rahutust. Oli juhtumeid, ku
hed olid rauatööstuse piirkonnast wälja aetud, kuid
naised ja lapsed sinna maha jäänud. Tööstuse j
ei lubanud meestel naisi ega lapsi külastada. E
meelepaha koondus kesksesse politsei wastu, kes
siin ettewõtte palgalisena ja pidas teraselt silmi
perekondi, kelle pead olid sinnast ja tööstuspiirk
wälja aetud.

Festimaa kuningas

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

35

„Hakkasin Peterburis uulitsaid pühkima. Siis tuli üks toredas riides kroonusaks mu juure ja ütles, et tema on kindralihärra, ja küsis mu käest, kes mina olevat. Vastasin, et tulin keisrihärra juurest kaitset otsima ja mind kiusatakse taga, aga kes mind taga kiusab, seda ma talle ei ütelnud."

„Mis kindral veel küsis?"

„Ei ta küsinud enam midagi. Ta võttis sellepeale taskust viis rubla raha ja pistis mulle peosse: „Säh, võta see enesele ja sõida koju." Siis ta andis mulle veel kaasa ühe kirja ja käskis seda kohtusakstele ja kubernerile ette näidata, siis ei julgevat keegi mind hakata kimbutama. Ja nii ma tulingi Tõnuga töölt ära; enam uulitsaid ei puhastanud."

„Kus see kindrali kiri nüüd on?" küsiti Jaanilt.

„Kiri jäi Sandri Tõnu kätte. Oleks see kiri minu käes, siis peaksite mind kohe lahti laskma."

Jaan viidi vanglasse tagasi. Saadeti kiri kohalikule adrakohtunikule, et saatku ta Tõnu vangitapiga Tallinna ülekuulamisele.

Adrakohtunik teatas Tallinna, et ta ei julge Tõnu vangistada. Tõnu olevat ümbruskonnas väga lugupeetud mees ja seepärast võib vangistamine ärevas õhkkonnas tekitada halbu tagajärgi.

Kuidas toimetada Tõnu Tallinna? Lõpuks võeti kavalus appi.

Adrakohtunik Heinrich v. Rosen andis Tõnu kätte pitseeritud kirja ja käskis selle viia Tallinna Roseni venna kätte. Kui Tõnu oli astunud Roseni juure, ilmusid soldatid ja võtsid ta vangi.

Tõnu kutsuti kubermanguvalitsusse ja küsiti ähvardava tooniga, miks ta on Peterburis käinud?

„Ei mina pole Peterburis käinud... Kes niisugust lora ajab?" Tõnu oli ilmselt jahmunud niisuguse jutu puhul.

„Ära salga, vaid räägi puhast tõtt! Meil on siin üks mees, kellega oled seltsis Peterburis käinud."

„Mis ajal see oli?" küsis Tõnu.

„Augusti lõpul või septembri alul."

„Ma pole jalgagi sel ajal kodukülast välja tõstnud," vaidles Tõnu kindlalt vastu. „Seda võib tunnistada terve küla rahvas!"

Ja Tõnu luges üles kümmekond külameest ning palus neid üle kuulata.

„Kas sa tunned Kärneri Jaani, kes oli Porkuni mõisas kärneriks?" küsiti Tõnult.

„Ühe korra olen seda meest näinud. Ma pole temaga üldse tuttavgi, veel vähem Peterburis käinud."

„Kas Jaan ei ole su kätte üht kirja annud?"

„Ma pole mingisugust kirja näinud ega kuulnud. Kuidas ta võib niisugust lora mu kohta rääkida!"

Toodi Kärneri Jaan ja pandi Tõnuga suu-suud vastu. Selgus, et Tõnu pole Peterburis käinud. Sellepeale lasti Tõnu vabaks.

Nüüd võeti Jaan uuesti käsile.

„Kellega sa käisid Peterburis? Kui sa veel julged valetada, siis anname sulle ihunuhtlust."

Ähvardus mõjus ja nüüd seletas Jaan, et tema käinud Peterburis Mädapea Tõnuga. Tõnu on Mädapea härra Wendrichi talupoeg ja oskab vene keelt. Tõnu olnud temal tõlgina kaasas ja tal pole muud asja Peterburisse olnud.

„Miks sa ennem andsid Sandri Tõnu üles?"

Jaan mõtles veidi ja vastas:

„Sandri Tõnu on auväärt taluperemees ja sellepärast ma mõtlesin, et ega teda hakata kimbutama, kui ütlen, et käisin temaga."

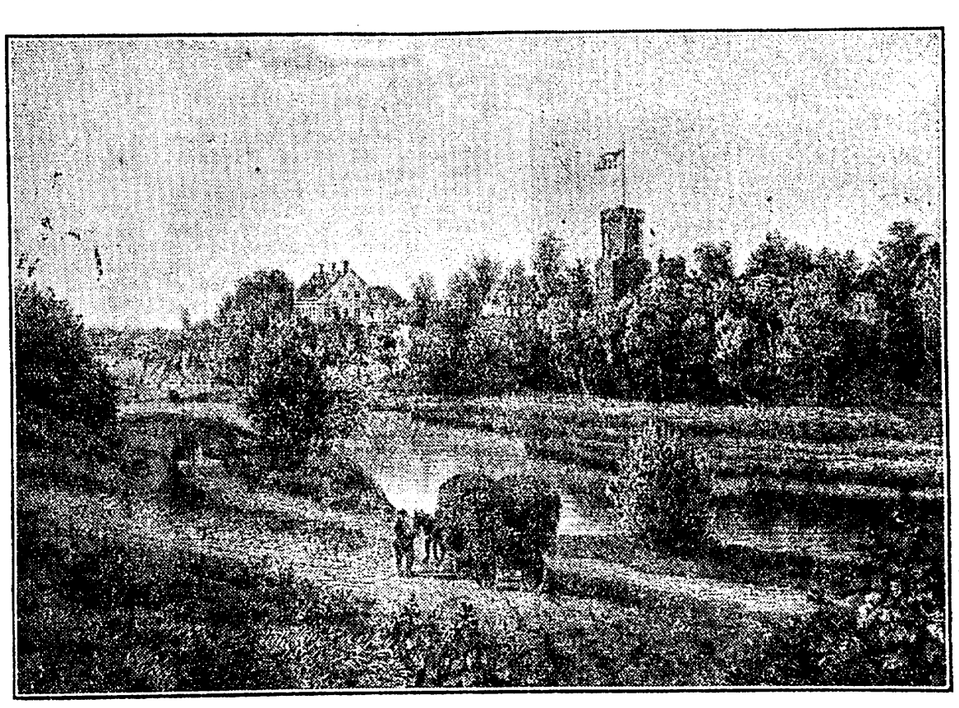

*Porkuni mõis ja l
sivaremed säilinu
torniga. Lossi ehi
Tallinna piiskop S
mon v. der Bo
1479. a. Mõis kuu
kaua aega Tiese
hauseni sugukonna
V. S. Stavenhag
pildikogust.*

„Kelle kätte sa kindrali kirja ometi andsid?" päriti edasi.

Jaan vaikis ja alles teiskordse küsimise peale ütles:

„Andsin oma venna kätte."

Kuulati üle Jaani vend. Vend salgas kategooriliselt: tema kätte pole ühtki kirja saanud.

Jaan kutsuti ette ja nüüd luiskas ta, et kiri on tema naise käes. Toodi naine ette, temagi ei võtnud seda juttu omaks.

Kirja lugu jäigi Tallinnas selgitamata.

Vististi õnnestus Jaanil Peterburis palveki
kuhugi ametasutusele anda või suusõnal kaebust e
tada, sest Eestimaa kubernerile tuli siseministe
riumilt kiri: saadetagu Kärneri Jaan kiires korras
valju valve all Peterburisse.

Jaan saadeti Peterburisse.

Enam-vähem tõenäoline näib olevat Jaani se
tus, mille ta oma reisi ja tegevuse kohta an
Peterburis ülekuulamisel kohtuministri Lopuhh
juuresolekul. Samuti kuulati ta üle ka siseminis
krahv Kotšubei poolt.

Ringi ümber moe

Veel teemal: Suusaspordimood

Suusasporti pealt vaatajaid iseloomustavad sellised poolpikad jakid karusnahast või teddyplüüsist ja suusaspordipükste uusim kuju on „kalifeed".

Prantsusmaal oleks lumi nagu „alles nüüd avastatud". Ta leitakse olevat erutav ja huvitav ja tehakse ta heaks propagandat üha uute ja uute suusaspordidresside väljalaskmisega. Muutusi on toimunud isegi teemal püks. Ehkki norra tegumood on leitud selle spordiala jaoks otstarbekohaseim, näeb kollektsioones teda aga kõige vähem. Huvitavamad leitakse kitsad pulkpüksid, knickerid ja teatud liik ratsapükse, n.-n. kalifeesid, mis ülalt on laiad, põlvist peale aga kitsad. Lansseeritakse isegi tagasipöördud mansetiga meestepüksi — kummipaelal, et lumi ei pääseks säärest sisse.

Naised tahavad ka spordi juures näida saledad ja seepärast ei lõigata ka norra pükse enam nii laiu ja „kotis" kui seni. Koguni knickerbockerid (neid näeb nüüd õige heledaina, seoses tumeda pulloveriga ja tumedate kamassidega) on kaunis kitsalt langevad. Saleduse suurimat trumpi nähakse aga allapoole üha kitsenevais ja saapasääris tavalisti lõppevais „pantalons de compétition'es", nagu neid seni kandsid suusaspordiõpetajad. Õnnelikemad lõikes leitakse neist kamass-püksid, mis ülalt on lõigatud veidi laiemad, nagu breeches (kalifeed) ja mis lõpevad ka kas saapa sees või pikis kitsais, saapa peal kantavais kamassides, mida suleb küljepealne tõmbelukk kuni peagu põlvekõrguseni.

Siis on seal veel p ü k s s e e l i k u k e s e d, mis on määratud asendama pükse neil, kes viimaseid ei armasta. Nad on väga lühikesed ja väga koketsed.

Ka-suusatajaile presenteerib talvemood veel värvirikkaid käsitsikootud overalle külgekootud kamassidega, kujul, nagu neid seni kandsid talvel lapsed. Et neid veidi „täiskasvanumaks" muuta, siis nööbitakse nelle üle napid, põlvpikad, heledad pesunahast seelikukesed!

Jakid on ühe- või kaherealised, vest-, sakko-, pluus- ja kõikvõimalikes tegumoodides. Mis nad aga eriti uueks teeb, on uued värvi- ja materjalikoostused. Sagedaima ja uudseima moodusena kohtab suureruudilisi shoti jakke ühevärviliste pükste juure. (Ka ümberpöördult!) Aga ka kostüümide värvid on muutnud. Kui seni olid valitsevaiks must ja sinine, siis nüüd esinevad nad ka tumepunaseina, korindipruunidena, punalilladena jne.

Pluusid ja svetrid on sageli tikitud. Kirjude villasest lõngast tikandeiga, mis meenutavad Peruud ja Ungarit. On nad aga nendeta, siis puutuvad nad silma apartseilt värvi-

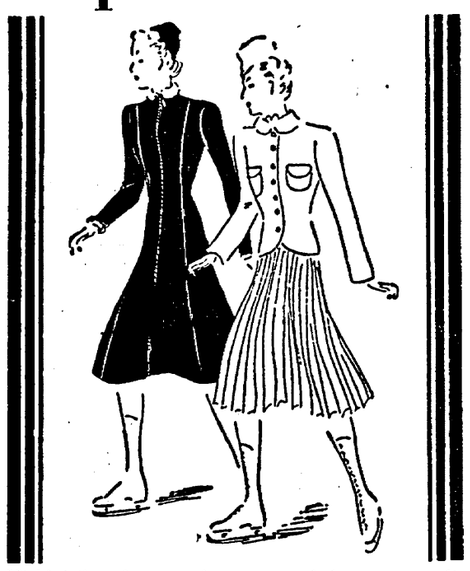

Uisklejaile domineerib tänavu kaks tegumoodi: lai lühike kellukeseline printsesskleit, nagu see on toodud ülal skitsil vasakul, ja teine, mis koosneb plisseeseelikust ja jakikesest (paremal), kusjuures mõlemad võivad esineda ka erinevais värves. Ta on ühtlasi vihje kevadisele kostüümimoele, kus plisseeritud ja volditud seelik tõotavad jälle mängida suurt rolli.

delt. „Shocking-roosa", „petrool" ja „entsian" figureerivad siis esirinnas. Neid näeb aga ka ruudulisena ja koguni laiatriibulisena. Flanell on siin ideaalseimaid materjale ja meestesärgilõige tegumoe parim lahendus. Külgetõõtatud shortsid lahendavad parimini ka sooja aluspesu küsimuse. Siis näeb ka veel jakikesi kirjust kretongist, mis omavad varrastel kootud villase vooderduse.

Pealisjakkide tarvis näeb uue materjalina üht tihedat plüüsi, mis sarnleb sellele, millest on laste mängukarud. Ta ei tarvitse aga alati olla kollane, vaid neid teddy-jakke näeb ka helesinistena, roosadena jne. Koguni nahkjakke on hakatud sellega vooderdama ja tegema tast kapuutsegi.

Huvitavad on ka mantlid, mis on määratud talisporti pealt vaatajaile. Nad on kas k a r u n a h a s t või riidest, mis on vooderdatud punase, sinise või roosa lambanahagal Et sellises mantlis ei saa näida sale, on endastmõistetav. Aga see kohmakus just loetakse sikiks. Enamasti on need mantlid poolpikad, mõnikord on ka karunahk õmmeldud ribadena parknahale, nii et vahelt võib kuidagi aimata ka inimeselikumaid kontuure.

Tähtis peatükk on ka saapad. Need püütakse kujundada nüüd vähem kohmakad. Enamasti toimub see optilise pette varal. Selle eesmärgiga tehakse nad kahe- või koguni kolmevärvsed. Nii näiteks võib näha sellist kombinatsiooni, et põiad on punakas-pruunist pargist, säared seemisest, mida dekoreerivad kroomitud metallist haagid, kuna aga neid koos hoidvad rihmnöörid on kollased. Paljud saapad näitavad nööre ka kahes värvis. Optilist efekti taotellakse ka karusnahksete inkrustatsioonidega või jälle on saapad (mis tänavu sageli näitavad ka õige madalat tegumoodi) üleni karusnahast, enamasti hülgest või leopardist. Dekooriks näeb ka läikivaid naelapäid. Mis puutub ninasse, siis domineerib jälle ovaalne. Talla stabiilsuse saavutamiseks, mis ju nii tähtis tasakaalu hoidmisel suuskadel, asetatakse tallanaha vahele sageli galaliitplaat. Muidu aga peab nahk olema painduv, — ehtne waterproof või juht. Ka peab tald ulatuma üle kogu ja laaluse. Konts olgu madal ja lai — soonega suusarihmade jaoks. Ja: kõigest edevusest hoolimata võetagu suusasaabas vähimalt kaks numbrit suurem, et ta sees ruumi leiduks vähimalt kahel paaril sokkidel.

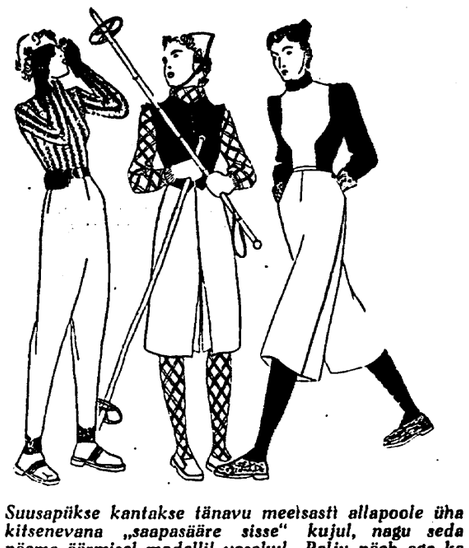

Suusapükse kantakse tänavu meelsasti allapoole üha kitsenevana „saapasääre sisse" kujul, nagu seda näeme äärmisel modellil vasakul. Palju näeb aga ka lühikest pükseelikut, nagu seda ka näitavad kaks parempoolset modelli. Sukad sinna juure võetakse kas pluusi mustris ruudulised (keskel) või triibulised (paremal). Viimaste juure näeme „suusasaabaste" viimse karjena hülgenahast kingi.

Kas teate, mis on a n o r a k? See on norralastelt pärit „tuulejakk" suusatajaile. Ta on lõigatud nagu vene pluus ja kantakse kas pükste peal või sees ja ta külge on lõigatud kapuuts, mida võib soovikorral kanda kas peas või „salliks" drapeeritult kaelas. Toodetuna enamasti natuurvärvi tihedast, veekindlast balloonsiidist, kaitseb ta suusatajat ühevõrra tuule kui ka niiskuse eest. Uusi tuulejakke näeb aga ka kirjudest ja värvilistest impregneeritud õlisiididest.

M-me GURIN

Tagasi tulnud Parilisist.
KORSETTIDE JA ALUSPIHIKUTE
valmistamine uusimate pariisi modellide kohaselt,
parimatest välismaa materjalidest.
Hollandi põiktän. 3/1, tel. 314-84.
Isiklikult kl. 10—5.

BOTIKUD
viltsaapad
Raudnahk Tallinn
Estonia p. 15.

Natuke kosmeetikat

„NAINE OLGU MINGITUD NII, ET KEEGI ARU EI SAA, ET TA ON MINGITUD"

„Kui tahate teada, kas näete hea välja, siis küsige seda mõnelt mehelt Kui tema ütleb, et näete, siis oskate make-up'i kunsti, tundkegi end sada korda sel päeval väsinuna ja ületöötanuna. Ütleb see mees aga, et olete halvasti mingitud, siis on teile sellega langetatud „surmaotsus". Sest kunagi ei pea ükski mees aru saama, et naine on end veidigi ilustanud, kõnelemata siis veel minkimisest!"

Selline on inglannade arvamus. Ameeriklannade oma on risti vastupidine sellele. Ameeriklanna tahab „ilustatud" välja näha ja leiab selle täiesti stiilikohase, kui juba kaugelt tuntakse, et siia on asetatud sinist, sinna roosat ja tonne ehk oranžvärvi puudrit.

Reaktsioon pole sealgi aga enam haugel ja seepärast uuritakse juba hoolega inglise iluravi meetodeid. Naised üldse armastavad viimasel ajal tarvitada pruune ja oranž värve, et näida „päikesepruunistunud ja terve". See on aga suur viga: kahvatuks pleekinud nahale kantuna mõjuvad oranž toonid muumialikult ja toovad pigem kahju kui kasu. Aga ka roosa puuder näeb välja kole. Nahk tundub nagu külmavõetud. Inglannad leiavad, et õige puuder on kollakas, kerge roosaka hänguga.

Kui aga make-up'i tahetakse täpselt jälgida, — õpetab edasi moodne inglise kosmeetikateadus, — siis peaks iga naise tualettlaud sisaldama terve rea puudrivarjundeid ja iganüansilisi huulepulki. Sest pruun kleit heidab näole sootuks teisi reflekse kui sinine. Kes aga tahab läbi saada üheainsa huulepulgaga, see ei tohiks teha liig julgeid eksperimente liig ereoranži või koguni pruuni varjundisse, vaid jääma truuks harilikule heledale, veidi kirssi kalduvale punasele. Ja veel: huulevärvi tuleb kanda ka huulte sisepoolele, et rääkimisel või naermisel ei oleks näha teravaid äärjooni. Ka tuleb värv sõrmega kõvasti sisse hõõruda, sest ei näe kuigi ilus välja, kui kohvitassi ääre jääb punane riba.

Univeri supelmantli- ja mööbliriie

on kvaliteedilt ületamatud, sest nad on vastupidavast materjalist, päikese- ja pesukindlalt värvitud ning käsitsi kootud. Kudumistööstus H. UNIVER, Tallinnas, S. Tartu mnt. 12, tel. 317-66, toodab pealeselle veel moodsat ukse- ja aknaeesriiet, hommikmantliriiet jne. Suur valik mustreid alati ladust saadaval. Hinnad odavaimad. Müük suurel ja väikesel arvul S. Tartu mnt. 12, III korral, kl. 9—6.

Kas teate, et...

SININE SEOSES ROHELISEGA on uus värviühend, mida näeb palju tarvitatuna Gastoni moemaja kevadkollektsioones. Sinise varjundid on „mariin" ja „pärt".

TRIIP õeldakse olevat saabuva kevade mustreid. Peenike triip nimelt. Juba nüüd näitavad teda väga paljud uued džörsikleidid — väga kirevais värvikoostusis kui ka toon-toonis. Originaalseim nende seas on üks tumesinine — juuspeenete helesiniste kriipsudega.

KOSTÜÜM on sel aastal suurmood. Väga palju näeb teda s a m e t i s t — kas samblarohelisena, veinipunasena või rukkililleisinisena. Väga paljud omavad suured karusnahksed taskud, või siis saadab neid muhv. Viimase uusim kuju on nüüd „täht" või vapp või hiiglarull.

Mantel hõberebasegarnituuriga on saanud päris igapäevaseks nähtuseks. Aga musta, töppelisest bukleest toodetud lihtsa modelli garnituur võib olla väga mitmekesine, nagu näitab skitski. Uusim on küll sallkrae, mis äravõetuna tõmbeluku abil laseb enda muuta muhviks, aga ka suured hõberebasereväärid, nagu oma viimaseil modellidel näitas Molyneux. Ent karakulgi pole sel aastal vähem moodne. Žabookujulisena, nagu näitab esimene modell, sobib ta eriti tüsedamatele daamidele, kuna see tegumood laseb neid paista saledamad. Ainult klassiline karusnahaga vooderdatud mantel, nagu teda näitab viimane modell, jääb truuks klassilisele, inglaslikule naha-asetusviisile.

Uus meetod loomade ta

Uimastamise aparaat sihitakse tapetavale loomale otsa

Tallinna linna tapamajas on võetud loomade tapmisel tarvitamisele uus meetod. Siiani uimastati loomi enne tapmist löögiga kuklasse ja otsa ette. See süsteem ei olnud kuigi inimlik, sest löögiga kuklasse paralüseeriti küll väikese peaaju tegevust, kuid looma teadvus töötas edasi kuni momendini, mil löödi talle otsa ette. Ka esteetiliselt ei mõjunud säärane tapmine hästi.

Nüüd on linna tapamajja muretsetud uued uimastamise aparaadid, mis töötavad laskeriista põhimõtte pikkune ja poolteise millesse on paigutatu paigutatakse loomale päästikule, kõlab nõr kukub nagu rabatuna nii teadvuse kui ka m

Tongiplahvatus lö male ajju. Hiljem l tapmine toimub juba

Sigu uimastataks elektriga.

Muudatusi posti-telegraafi-telefoniasutuste võrgus

Kärsa ja Laimjala pojtkontor muudeti posti-telegraafi-telefoni agentuuriks, ajutõhaga Kärsa — vaudteejaamas, ja Laimjala — vallamajas.

Avati t e l e f o n i a g e n t u u r i d järgmistes postiagentuuride juures: Järvamaal A n n a, asetseb vallamajas, Pärnumaal — M ä d a r a — asetseb piirmaühingu juures, ja Saaremaal — S a a r e-K ä r d l a, asetseb Kärdla vallamajas.

Avati t e l e f o n i k ö n e p u n k t i d: Järvamaal — Purjatu; Wirumaal — Kalmarjõe metsavahi; Tartumaal — Metsmuka; Wõrumaal — Kiuma kool; Pärnumaal — Rõusa, Samliku; Saaremaal — Kaudla kool, Kõesla, Lõmala, ja Läänemaal — Pagasi ning Sõekülla.

Suri Rootsi tuntud professor

Rootsis suri tuntud teadlane professor Hans B. Gerz. Alates 1928. aastast ta oli füsiokeemia professoriks Karoliina instituudis Stokholmis. 1924. aastal professor Gerz nimetati arstiteaduse auhoktoriks mainitud instituudis. Alates 1927. aastast ta oli Karoliina instituudi Nobeli komitee liikmeks.

Tapetud teder ja põldpüü

Jahiseaduse rikkumise pärast koostas politsei protokolli Wõimsi tän. nr. 41 elutsevale Anton Tammele, kes Sabama jaamas kellelgi tundmata isikult oli ostnud tapetud ematedre ja põldpüü ning tahtis neid linna tapamajas edasi müüa.

MASKEERITUD KÄSITASKUD on Pariisi üks uusim moetuju. Uued käsitaskud sarnlevad nüüd kas raamatuile, kübaralaadikuile või pakkidelel Isegi sirmilt on võetud eeskuju.

MORSJALOORI uusim variatsioon seisab selles, et loor seotakse nüüd l õ u a a l t.

APPLE-PIE (õunakook) on uue salongtantsu nimi, mis praegu Ameerikas pärast veidi erootikaga parfüümitud swingi on vallutanud kolledžinooruse. Ta tantsitakse päris vanamoodsalt — viguritega.

HELIOTROOP, parfüüm, mis aastaid oli unustuses, on jälle saanud otsituimaks lõhnaõliks.

UUED TROTUAARIKÄSITASKUD on h ü l g e n a h a s t. Paljud neist on töötatud sel kujul, et võivad olla ühtlasi ka muhviks.

Tallinna raadiojaama nädala-saatekava

Pühapäeval, 9. jaanuaril.

8.30 äratusmäng. Wõimlemine. 8.50 karjakontrolleriteadlane A. Ruderström: Kuidas lugeda karja kontrollandmeid. 9.10 põllumajanduslikke teateid. 9.15 hommikkontsert heliplaatidelt. 9.55 Tallinn: Jumalateenistus Jaani kirikust. Praost H. Kubu. 10.00 Tartu: Jumalateenistus Peetri kirikust 12.00 katkendeid Wagneri ooperist „Parsifal". 13.00 kümme minutit luulet. Karl Ader. (Tartust.) 13.10 Chopini helitöid. Jaan Kõgu (klaver). 13.35 Meeta Luis loeb Mari Raamoti mälestusi. 14.00—15.00 lõunamuusika. K. L. Kalevi malevkonna puhkpilli-orkester. Juh. J. Waks.

16.50 reklaam. 17.00 lähtekohti wabaharidustööks. Peasekretär E. Kubjas: Maailma karskusliikumise tänapäew. (Tartust.) 17.20 kohwikumuusika. Mängib kohwik „Kultase" kapell. 18.00 Oskar Urgart: Kirjandus eesti wanemais ajalehis. (Eesti Rahwa Muuseumi loeng, Tartust). 18.20 helisew pühapäeva-õhtu. Heliplaate jooksval lindil 19.00 õige aeg. Ilmateade. Homne saatekava. 19.05 lugemistund. Juhan Tõnopa loeb katkendi Aho romaanist „Panu". 19.35 wana tantsumuusika heliplaatidelt 20.10 ungari helindeid. RM orkester. Juh. prof. R. Kull 20.55 foololaule. Sopran Ada Juurup. 21.10 itaalia ooperimuusika RM orkester. Juh. prof. R. Kull. 22.00 õige aeg. Päewaundiseid. 22.10—23.00 moodne tantsumuusika „Estonia" walgest saalist. J. Pori ja tema orkester

Raadiosaatejaama „Rõmme K. L. S." saatekawad:

Pühapäeval, 9. jaanuaril.

15.00 heliplaate. 15.30 insener Nikolai Semjonowi loeng: „Elekter igapäewases elus", 15.45 wiiulisoolo — pr. Mari Saariste, klaveril pr. Wilma Wahtrik. 16.00 heliplaate ja teateid.

Esperantokeelseid programme

Laupäeval kl. 20.10. Rooma II. Turismikroonikat Itaaliast.

Pühapäeval, 8. jaan., kl. 11.10 Kortijk: Kroonika. 17.00 Wallonia: Kroonika. 24.40 RRO: Ühtsus sõsuga loeng.

Esmaspäeval, 10. jaan., kl. 19.20 Raadio-Suisse Romande: Kursus. 22.30 PRF 2, Vera Cruz: Kursus, laule, teateid. 23.10 Rooma I: Tähtsamaid sündmusi Itaalias ja mujal Euroopas. 1.00 Raadio Pariis: Kabaree kirjanik Raymond Schwartzi juhatusel.

Teisipäeval, 11. jaan., kl. 19.00 Mor Ostrava: dr. J. Cibulka kõne: „Tschechoslowakiane Kilimindzaro mäel". 20.20 Hilversum: Kursus. 22.20 Kaunas ja Klaipeda: Esperanto nurk. 23.00 Tallinn, Tartu ja Türi: Nädalakroonika. 23.52 PRF 5, PRA 2: Teateid ja laule.

Kesknädalal, 12. jaan., kl. 16.00 Pariis PTT: Kursus algajaile. 22.00 Lyon 1, Rosario: Kroonika. 22.18 Lyon PTT: Kroonika.

Neljapäeval, 13. jaan., kl. 23.00 Rooma I: Tähtsamaid sündmusi Itaalias ja mujs Euroopas.

Reedel, 14. jaan., kl. 22.20 PRF 2: Kursus, laule, teateid.

Laupäeval, 15. jaan., kl. 11.30 7 H. Hobart: Kroonika. 15.45 Lille: Kroonika ja kursus. 18.15 Loxbergen-Limburg: Esperanto weerandtund. Hilversum RRO: Teateid. 20.10. Rooma II, 2 RO: Turismi kroonika. 22.30 Bulgaaria jaamad: Kroonika. 23.25 PRF 3 Sao Paolo: Teateid ja kõne.

Pühapäeval, 16. jaan., kl. 11.10 Koririjt: Kroonika.

Esmaspäeval, 10 jaanuaril.

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 hommikkontsert heliplaatidelt. 7.35 päewaundiseid. 8.15 hommikpalwus Jaani kirikust — kand. B. Blum. 8.35 jääteade wõi heliplaate. 9.00 Tallinn: Turuteade.

16.55 reklaam. 17.05 inglise keel algajatele — mag. J. Silvet. (Tartust.) 17.35 jääteade wõi heliplaate. 17.50 perenaistele. Kodumajanduskoja kodukäsitöö-nõunik Tiiu Kadak: Nahwariide elustamise päewatüsimusi. 18.10 mandoliinimuusika. Mängib Kirillovi kwintett. 18.40 päewaundiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Hinnanoteeringud. Homne saatekava. 19.05—19.35 eesti koorilaule. (Heliplaadib.) 19.35 dr. rer. for. K. Weermets: Metsa- ja puutööstuse-jäänuste kasutamisest. (Tartust.) 19.55 ajawiitemuusika. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 20.30 RM direktor inf. F. Olbrei raadiowestlus. 20.50 sümfooniline poeem. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 21.45 kirjanduslikke uudiseid. (Tartust.) 22.00 õige aeg. Päewaundiseid. 22.10—23.00 Maurice Raveli mälestusõhtu. Riho Päjsi sõnawõtt heliloja surma puhul ja näiteid tema loomingust.

Teisipäeval, 11. jaanuaril.

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 hommikkontsert heliplaatidelt. 7.35 päewaundiseid. 8.15 hommikpalwus Jaani kirikust — õp. A. Eilart. 8.35 jääteade wõi heliplaate. 9.00 perenaistele. Turuteade.

16.55 reklaam. 17.05 lastetund. „Mina mõistan, miks ma ei mõista..." Natuke arvutamist ja peamurdmist. 17.35 jääteade wõi heliplaate. 17.50 dr. W. Põldk: Luu- ja liigeste-tuberkuloos. (Eesti Tervishoiu Muuseumi loeng, Tartust). 18.10 lõbusat muusikalist ajawiidet. (Heliplaadib.) 18.40 päewaundiseid. 19.00 õige aeg Ilmateade. Homne saatekava. 19.05 operetiansambli ettekandeid. (Heliplaadib.) 19.30 eesti keel — R. Kreis. 19.55 aktuaalne kümmeminutit. 20.05 4. sümfooniakontsert „Estonia" kontsertsaalist. Kaastegevad: RM ja „Estonia" ühendatud sümfooniaorkester ja Magda Tagliafero (klaver). Juh. prof. R. Kull 22.00 õige aeg. Päewaundiseid. 22.10 ajawiitemuusikat kohwikust „Kultas". 23.00 esperantokeelne nädalakroonika.

Kolmapäeval, 12 jaanuaril.

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 hommikkontsert heliplaatidelt. 7.35 päewaundiseid. 8.15 hommikpalwus Jaani kirikust — õp. T. Tallmeister. 8.35 jääteade wõi heliplaate. 9.00 Tallinn: Turuteade.

16.55 reklaam. 17.05 prantsuse keel — mag. K. Kann. 17.35 jääteade wõi heliplaate. 17.50 põllumajanduslikke teateid. 18.00 meeskäijitöö-konsulent H. Welbri: Tarbepuu walikust, saagimisest ja alalhoiust. 18.15 Beethoveni klaverisonaatide sari (IV). 18.40 päewaundiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Hinnanoteeringud. Homne saatekava. 19.05 foololaule basile. Theodor Puks. 19.25 A. Kasemets: Eesti muusika areng (IX). Körberi looming, näidetega heliplaatidelt. 19.55 joowikontsert. (Heliplaatidelt.) 20.35 wälispoliitiline westlus — toimetaja H. Rahamägi. 20.55 wene laule ja tantse. (Heliplaadib.) 21.25 lastekwanemale weerandtunnid uuel aastal. 21.40 õige aeg. Päewaundiseid. Seletus järgneva kontserdi kohta. 21.55—23.40 Hollandi Euroopa-kontsert (ülekanne Hollandist.)

Neljapäeval, 13. jaanuaril.

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 hommikkontsert heliplaatidelt. 7.35 päewaundiseid. 8.15 hommikpalwus Jaani kirikust — õp. R. Koolmeister. 9.00 perenaistele. Turuteade.

16.55 reklaam. 17.05 inglise keel edasijõudnutele — R. Seih. 17.35 jääteade wõi heliplaate. 17.50 noortetund. „Emil ja salapolitseinikud", Erich Kästneri kuuldemäng noortele. 18.20 Meriканto laule. Aleksandra Pranno (sopran). 18.40 päewaundiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Homne saatekava. 19.05 wiis minutit terwisele — dr. med. M. Kask. (Tartust.) 19.10 kohwikumuusika „Kultasest". 19.45 majanduslik ringwaade — toimetaja L. Grandberg. 20.00 Arthur Lemba helindeid. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 20.45 kirjanduslikke uudiseid. (Tartust.) 21.05 Rimski-Korsakovi helitöid. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 21.50 aktuaalne kümmeminutit. 22.00 õige aeg. Päewaundiseid. 22.10—22.30 kammermuusika. 22.30—23.00 Paul Whitemani orkester mängib (Heliplaadib.)

Reedel, 14. jaanuaril.

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 hommikkontsert heliplaatidelt. 7.35 päewaundiseid. 8.15 hommikpalwus Jaani kirikust — õp. L. Raudkepp. 8.35 jääteade wõi heliplaate. 9.00 Tallinn: Turuteade.

16.55 reklaam. 17.05 lastetund. Wõu-lelle muinasjutte Jaan Wahtra „Ohwrikiwist". 17.35 jääteade wõi heliplaate. 17.50 põllumajanduslikest päewatüsimustest. 18.00 nõunik ini. G. Werret: Põllumajanduse mehaniseerimisest. 18.15 Kodaly: süit „Hary Janos". (Heliplaadib.) 18.40 päewaundiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Hinnanoteeringud Homne saatekava. 19.10 talisportidest. 19.20 harfisoolosid. Sylvia Tobias. 19.40 tiipoliitiline ringwaade. 19.55 duette. Helmi Oert (sopran) ja Mari Lang (metsosopran). 20.25 „Rahwawaenlane", Henrik Ibseni järele kuuldemänguks seadnud A. Küsip. 21.25 inglise helindeid. RM orkester. Juh. prof. R. Kull. 22.00 õige aeg. päewaundiseid. 22.10—23.00 Saint-Saensi-kontsert RM orkester ja August Karjus (tchello). Juh. prof. R. Kull.

Raadiosaatejaama „Rõmme K. L. S." saatekawad:

Reedel, 14. jaanuaril.

15.00 heliplaate. 16.00 heliplaate ja teateid.

Laupäeval, 15. jaanuaril.

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 hommikkontsert heliplaatidelt. 7.35 päewaundiseid. 8.15 hommikpalwus Jaani kirikust — kand. nag. L. Teder. 8.35 jääteade wõi heliplaate. 9.00 perenaistele. Turuteade.

16.55 reklaam. 17.05 nuudilastele. „Kust see laps need kingad sai?" Jutte ja laule. 17.20 muinasjutt muusikas. (Heliplaadib.) 17.35 jääteade wõi heliplaate. 17.50 ülleriitlik raadiokontrolör R. Esop: Mida peab mis raadiokuulaja teadma kehtivatest raadiomäärustest. 18.10 Wiini muusika. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 18.40 päewaundiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Saatekawa ülewaade. 19.10 ajawiitemuusika. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 20.10 lugemistund. Karl Ader loeb Gogoli „Surnud hingi". (Tartust.) 20.35 wana tantsumuusika. Mängiwad „Lõbusad welled". 21.20 lõbus laupäeva-õhtu. Kirew sõnaliis-muusikaline kawa. 22.00 õige aeg. päewaundiseid. 22.10—24.00 tantsuja ajawiitemuusika. — Kurt Stroheli orkester „Gloriast" ja heliplaadib.

Raadiosaatejaama „Rõmme K. L. S." saatekawad:

Laupäeval, 15. jaanuaril.

15.00 heliplaate. 15.30 noortetund 16.00 heliplaate ja teateid.

Teater • Muusika

„Estonia" teater

Pühapäeval, 9. jaanuaril päevaseks etenduseks Tshaikovski ooper „E u g e n O n e g i n"; kell pool 8 õhtul M. Pagnoli näidend „T s e e s a r".

PETER RAITSCHEFF HOMME „TOSCAS"

Homme, 10. jaanuaril Bulgaaria riigiooperi esimene tenor Peter Raitscheff esineb külalisena „Toscas". Külaline laulab Cavaradossi partii itaalia keeles. Peale külalise kaastegevad: Olga Tiedeberg, Vootele Veikat, Theodor Puks, Aleks. Tamm, Johannes Piller, Jaan Villard j.t.

MAGDA TAGLIAFERO ESTONIA SÜMFOONIAKONTSERDIL

Teisipäeval, 11. jaanuaril esineb solistina Estonia sümfooniakontserdil prantsuse pianist Magda Tagliafero. „Estonia' ja Riigi Ringhäälingu ühendatud sümfooniaorkestrit juhatab teeneline dirigent prof. R a i m u n d K u l l. Kontserdi kavas: Hector Berlioz — Fantastiline sümfoonia, Paul Dukas — „Sortsi õpilane". Scherzo, Saint-Saëns — klaverikontsert nr. 5. F-duur. Kontserdi algus kell 8 õhtul.

Töölisteater

Täna päeval „M e t s a l i s e r a d a" üldhindadega. Algus kell ½3 p l. Pääsmed 25 ja 50 senti.

Täna õhtul „K o l m e k r o s s i o o p e r" 17. korda. Algus kell ½8 õhtul. Pääsmed 25—150 senti.

Esmaspäeval „T o o t s i p u l m" 9. korda.

M a

Toimetaja A
ülesanne
Koostanud
Mns

A B C D

Walge: Re1, Rb3 ja f
Mustad: Kf8, Ee2 ja e
Walge algavad ja mat

ülesande nr.
Kontrollseis: walged —
Kh1, Dc2, Ef3 ja h3. Ko
1. Kh8—g7, f3—f2, 2.
1. (Kh8—g7), h3—h2,

Partii
Mängitud
Walged: S. Flohr. M
1. c2—c4, Rg8—f6, 2,
b7—b5, 4. Df1—g2, c7—
6. Rg1—f3, Of8—b6.
Must mängib liig lõuet
furmit seisu
7. 0—0, 0—0.
Antwesse tuli wäga Re4
8. Rb1—b2, Db8—e7,
Dc1—b2, Dc8—b7, 11. e2
b5:c4, 13. Lc2:c4, Db6—a5
Parim. Halb oleks Rf
14. Db2—c3, Da3—b4
Le1:c3, Wf8—d8, 17. Wf1
Le7—f6. Kui Rf6, siis
21. Re5, D:g2, 22. K:g2
19. Le3—g5.
Walge wahetades meele
paremusele.
Lf6:g5, 20. Rf3:g5, D
22. Wb1:b4, h7—h6.
Wäga nõrk käik. Rohke
Re4, 23. Wad1, Rc6 jne.
23. Wa1—b1, h6: g5
Kaotus on ka pärast W
Kf3 jne.
25. Wb7—e7, a7—a5,
27. Wb7—b7, Wa8—a6, 2
Must on pattis. Kõik
terjali, näit: g6,g4 ja mõid

ülewaade
Jõulud on meie male-e
Walitalse uuels aastals u
muh turniir, millest pääfeb
klassi. 2. jaanuaril oli u
mine. Uuels esimeheks wal
lluel esimehel N. Taltsil on
dine esimees prof. J. Naut
on nõus abistama ka nüüdi
maleliikumine heades kätes.
giline TEMSi-i mees Käsf
warrahoidja L. Laurine, kas
ning Sepp on ametita liik
kavaks peale aktuse anda w
neks kolme osa — ajalooli
iihes kergema malega ning
miselt Kerese partiisid.
Uuels liiduklassi maleta
Tamm, kes wõitis selfiklas
Prunni ja H. Jõge. Kaks
jänestena" kewadel liiduklass
nillest ei pruugi wõtta osa
pääsevad 3—4 esimest oli
sugune kujuneks lõpliku
meeskonna moodustamisel.
Eesti esimaletaja. Paralle
liiduklassi nõrgemat ja w
turniiri.
TEM
meisterturniir algab 10. sp.
mine: Willard, Israel, Laur
Sappberg, Favre ja Sepp.
dalas.
Segagr
on wõidukad: prl. Oravo 9—
Meinart 5—2, pr. Rootare j
jne., ning Ultopärt 10—1,
Ühtsie 7—3, Pikksaar 7—4

Vastutav toimeta
Väljaandja Tallinna

Waikselt uinus meie armas isa

Paul Nordheim

sünd. 7. II 1874, surn. 8. I 1938.

Sügawas kurbuses **lapsed.**

Ärasaatmine Diakonissihaigla kabelist 10. jaan. s. a. kell 1 p. Kopli surnuaiale.

Unustamata armast

Oswald Kärp'i

ta 5. surma-aastapäewal, 9. jaan. 1938. a.

mälestab kurbuses

wend perekonnaga.

„Estonia" kontsertsaal.

Teisipäeval, 11. jaanuaril 1938. a.
„Estonia" kontsertbüroo ja Alliance Française'i korraldusel prantsuse saadiku patronaaži all

IV sümfooniakontsert.

„Estonia" ja Riigi Ringhäälingu ühendatud sümfooniaorkestrit juhatab teeneline dirigent prof. RAIMUND KULL
Solist: kuulus prantsuse klaverikunstnik MAGDA TAGLIAFERO
Kavas: 1) Hector Berlioz — Fantastiline sümfoonia,
2) Paul Dukas. „Sortsi õpilane". Scherzo,
3) Saint-Saëns. Klaverikontsert nr. 5, F-duur.
Algus kell 8 õhtul.
Pääsmed Kr. 2.60 kuni 60 s., õpilastele à 35 s. eelmüügil „Estonia" teatri kassas.
„ESTONIA" KONTSERTBÜROO.

Perekondlikud teated.

Jaani kirik.

Ristitud: Milvi Nahkor, Mai Raudsepp, Ivo Ruhno, Ants Gutmann, Merike Päss, Raili Loo, Ilmar Nurmik, Maire Otisoo, Mada-Tea Viirsoo, Ilona Planken, Maie Karu, Peeter Pillar, Tiiu Jurna, Ain-Peedu Palisaar, Helgi Heinloo, Halda Pääsuke, Maie Idnurm, Tiiu Jurna, Ena Vaimel, Ants Toomingas, Helgi Uuemaa, Peeter Kangro, Helvi Mölder, Elve Lindenvald, Eldur Peegel, Illar Peegel, Elsi-Reet Kraas, Urve Esko, Mall Lepamaa, Enna Laube, Jüri Koppel, Tõnu Remma, Sirje-Maria Luikmel, Huido Mesilane, Liina Stamberg, Maret Käras, Sirje Jess, Sirje-Ivi Martinsoo, Raivo Sikkenberg, Ülo Birkenfeldt, Maret Mõttus, Tõnu Roondi, Valdar Nuuma, Matti Värberg, Ester-Evi Erki Johanson, Õie Tammik, Peep Post, Inna Oamer, Maie Kont, Enn Oru, Silvi Vertmann.

Kihlatud: Karl Krause ja Emma-Rosalie Rennit; Voldemar-Johannes Jõgi ja Helmi Haabu; Voldemar Sander ja Ilse-Ingrid Treumann; Valter Messer ja Felldes Krihvel; Eduard Ruutsalu ja Linda Raudjärv; Alfred Korjus ja Iivi Hõim; Andres Tidblad ja Natalie Rauam; Otto Käras ja Leontine Luuk; Vambola Urva ja Asta Luubert; Jaan Tiikmann ja Miralda Hell; Rudolf Münt ja Linda Trauberg; Aleksander Reichel ja Lilly Pääsuke; Herman Amer ja Elsa Rätsep; Rein Holdre ja Ellen Utt; August Raukas ja Salme Aru; Arnold Merrikül ja Marta Maalmeister; Helmut Käsper ja Alli Reigo; Richard Vaarma ja Linda Kutsar; Johannes Treiberk ja Helmi Redel; Feliks Roose ja Nadežda Mikser; August Aro ja Helene Soasepp; Evgraf Rõzov ja Erna Sandberg; Richard Hilker ja Juuli Steinberg; Ralf Uuetoa ja Laina Kirs; Viktor Einmann ja Velli Lebert; Voldemar Kümnik ja Vanda Reimann; Bernhard Huk ja Berta Tahvel; Jaan Aalits ja Marianne Ulla; Valter Olmberg ja Ilse Kurell.

Laulatatud: Karl Lain ja Maria Kaljo; Alfred Pent ja Elfriede Jürjev; Hugo Kaasik ja Karin-Hildegard Tevis; Richard Kõiv ja Maria Ränkson; Paul Tõkke ja Agnes-Benita Türksen; Ferdinand Moor ja Armanda Vaine; Evald Tomson ja Cornelie-Theodora Kalde; Vello Aassalu ja Aulane Joost; Aleksander Erelt ja Maria Saamer; Mihkel Lootsmann ja Eiri Raadik; Ralf Järve ja Ilse-Eliise Tiik; Artur Jervan ja Lukina Murd; Otto Pikk ja Pauline Paumann; Ernst Allikso ja Liidia Aamisepp; Enno Lainel ja Rosine Allik; Aleksander Maasikas ja Marie Lauren; Eduard Hibus (al. Mirme) ja Erna Meron; Arnold Altmets ja Leida Järvlepp; August Kalmet ja Elfriede Laigar; Paul Truuaru ja Elfriede Mandlep; Heino Sepandi ja Velly Just; Otto Lageda ja Liidia Elvak; Otto Käras ja Leontine Luuk; Johannes Karuoja ja Juuli Kiirmann; Ruudolf Reinaru ja Nadežda Palts; Julius Sireli ja Marie Müller; August Norak ja Liisu Heinvars; Jakob Kuusik ja Gerda Hindrikson; Elmar Kangur ja Ada Jürisson; Mihkel Kants ja Sophie-Vilhelmine Vahi; Juhan Elvert ja Ludmilla Kakrus; Julius Vandmann ja Valentina Kross; Harald Jalukse ja Mary Treikelder; Hugo Põllendik ja Ilse Ellerma; Feliks Laansoo ja Hilja Jõgi; August Raukas ja Salme Aru; Leopold Bergert ja Elfriede Sommer; Karl Russmann ja Linda Loonet; Paul Valter ja Aline Silbergleich; Priidik Teerand ja Martha Viltrup; Alfred Hein ja Alide Tasamaa; Sigismund Korton ja Erna Schlabovitsch.

Surnud: Harald-Arnold Okk, 19 a.; Eed Eschstamm, 69 a.; Alfred Kuber, 45 a.; Emilie Kärt, 72 a.; Rudolf Mändberg, 50 a.; Karel Kruberg, 79 a.; Jüri Viira, 38 a.; Märt Prints, 70 a.; Kadri Subra, 38 a.; Felix Martinson, 50 a.; Johanna Särg, 66 a.; Line Aggoraiuja, 38 a.; Miina Rauk, 78 a.; Hugo Kont, 43 a.; August Leht, 53 a.; Tiina Kuus, 64 a.; Karl Blumfeld, 76 a.; Jaan Selart, 71 a.; Caroline Hitse, 81 a.; Karl Tudeberg, 66 a.; Leena Nitz, 64 a.; August Veinberg, 62 a.; Kadri Veldermann, 69 a.; Jüri Antje, 85 a.; Jüri Ollo, 4 k.; Ida Margs, 41 a.; Karl Sommer, 71 a.; Hans Zander, 80 a.; Mall Männik, 10 m.; Vilhelmine Ruiso, 70 a.; Bernhard Süvik, 32 a.; Johannes Luiskmann, 63 a.; Johannes Einstruk, 81 a.; Juula Langer, 72 a.; August Väljaots, 77 a.; Helene Einberg, 61 a.; Loviisa Liiv, 58 a.; Elisabeth Loigom, 67 a.; Paul Tammik, 38 a.; Johannes Seeblum, 54 a.; Maret Mõttus, 7 a.; Johannes Vallas, 68 a.; Hindrek Kaasik, 80 a.; Aleksander Marder, 44 a.; Mart Ugam, 65 a.; Johann Multer, 86 a.; Aleksander Luurmann, 78 a.; Mari Ohhakas, 84 a.; Mart Kallas, 73 a.; Priidik Vanamölder, 72 a.; Leena Seemann, 79 a.; Linda Bergmann, 36 a.; Hans Värblane, 69 a.; Aleksander Pahkla, 49 a.; Leena Granholm, 83 a.

„Päevaleht"

üksikuid numbreid müüakse

Vasalemmas

jaama kioskis

Pidud

ESTONIA TEATER

Pühapäeval, 9. jaanuaril, kell ½3 p. l.
alandatud hindadega
„Eugen Onegin"
Tšaikovski ooper 3 vaat., 7 pildis.
Pääsmed Kr. 1.75—20 s.
Kell pool 8 õhtul
7. korda
harilike hindadega
„Tseesar"
„Kaugete randade" ja „Fanny" järg. Marcel Pagnoli näidend 3 vaat. 11 pildis.
Pääsmed Kr. 1.50—20 s.
Esmaspäeval, 10. jaanuaril, kell ½8 õhtul
Bulgaaria tenori
Peter Raitscheff'i
wöörusetenduseks
„Tosca"
G. Puccini ooper 3 vaat.
Pääsmed Kr. 3 kuni 30 s.
Teisipäeval, 11. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
8. korda
harilike hindadega
„Tseesar"
„Kaugete randade" ja „Fanny" järg. Marcel Pagnoli näidend 3 vaatuses (11 pildis).
Pääsmed Kr. 1.50 — 20 s.
Kesknädalal, 12. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
8. korda
harilike hindadega
„Sügismanöver"
J. Kalmani operett 3 vaat.
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.
Neljapäeval, 13. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
Bulgaaria riigiooperi tenori
PETER RAITSCHEFF'i
viimseks wöörusetenduseks
„Müüdud mõrsja"
B. Smetana ooper 3 vaatuses.
Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.
Teatri kassad avatud tella 12—4 p. l. ja õhtul tella 6-st poole 9-ni.

NOORSOOTEATER.

Pühapäeval, 9. jaanuaril, kell ½8 p. l.
viimast korda
„Aladini imelamp"
2. jagu
Muinasjutt muusika, laulude ja tantsudega, 8 pildis famanimelise muinasjutu järele kogust „1001 öö".
Lavastus — Elmar Nerep
Lavapildid — P. Raudwee
Riietus — Karin Luts
Muusika — W. Jakobson
Tantsud — G. Neggo ja S. Bärenklau.
Pühapäeval, 9. jaanuaril, kell ½8 õhtul
86. korda
„Must suvi"
Rudolf Sirge näidend 3 vaatuses.
Näitejuht — Andres Särew.
Lavapildid — Pärn Raudwee.
Kassa avatud kl. 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

HELIOS KINO

2, 4, 6, 8, 10.
Pola Negri
1938. a. „Masurkas"
„Tango Notturno"

TOOLISTEATER

Pühapäeval, 9. jaanuaril, kell ½3 p. l. 19. korda
üldhindadega
„Metsalise rada"
Andres Särewi dramatiseering Aug. Jakobsoni romaani järele 8 vaatuses.
Pääsmed 25 ja 50 senti.
Pühapäeval, 9. jaanuaril, kell ½8 õhtul
17. korda
„Kolmekrossi ooper"
J. Gay — B. Brechti lugu lauludega 8 vaat. 10 pildis
K. Weilli muusika.
Pääsmed 25—150 senti.
Esmaspäeval, 10. jaanuaril kell ½8 õhtul
9. korda
harilike hindadega
„Tootsi pulm"
Andres Särewi dramatiseering Oskar Lutsu jutustuse järele 3 vaatuses 8 pildis.
Pääsmed 20—125 s.
Teisipäeval, 11. jaanuaril, kell ½8 õhtul
29. korda
harilike hindadega
„Mehe küljeluu"
M. Jotuni naljamäng lauludega 3 vaat. 15 pildis.
Pääsmed 20—125 s.
Kolmapäeval, 12. jaanuaril, kell ½8 õhtul
14. korda
harilike hindadega
„Inimesed ajujääl"
V. Werneri komöödia 3 vaat.
Pääsmed 20—125 sendini.
Kassa avatud iga päev kl. 12—4 p. ja 6—½9 õhtl.

Arstid

Dr. B. Vahtrik
Elan nüüd
Pärnu mnt. 8-3
(Urla maja kõrval).
Kõnet. kl. 3—5.
Telef. 455-70 (endine).

Dr. M. Poljak
Eriala:
põie-, fugu- ja nahahaigused
Viru tän. 13.
Kõnet. 10—1 ja 5—8, pühapäeval kl. 12—1.

Tunnid

Prantsuse ja saksa
keele tunnid üksikult ja grupiviisi lastele ja täiskasvanuile. Rataskaevu t. 24—2.

Saksa keel.
Konversatsioon, tõlked, koolikava. Rüütli 2—5, telefon 433-86, iga päev kl. 8—½11 ja ½3—8.

Viiulitunde
annab prof. Aueri kooli järele
viiulikunstnik
kes ennast pikemat aega täiendas välismaal. Tingimused soodsad. Kõnetunnid kl. 9—10 e. l. ja 5—6 p. l. Rataskaevu tän. 6-a/2.

Noor preili, sakslane, annab
saksa ja vene
keele tunde (teooria ja praktika) lastele ja täiskasvanuile. Kõnet. kl. 1—7. Kesk-Kalamaja tän. 8—1.

Algasin oma
klaveri-tundidega
Süda 2—4, rääkida kella 1—2. Tel. 468-83. G. Grohmann.

Kutsega gümn. inglise keele õpetaja annab
inglise keele
tunde. A. Marder, Pikk tän. 47—3, tel. 484-61.

Tööpakkumised

Wajadusele
juurelõikajat
peaksetööle ja peaksetegijat, ja kellel on „Agu" presS müüa, soovin osta. Teat. saapaauplusse Posti t. 51, Narwas.

Tekstiiltööstus vajab kautsjonivõimelist
kauba-pakkujat
Tallinna linna jaoks. Pakkumised ühes võimaliku garantii teatamisega slt. „A. 168".

Tallu vaja
tüdrukut
kes pikemat aega teenida soovib. Teated vanuse, senise teenistuse ja tingimuste üle kirjalikult slt. „1/6721".

Vajatakse hotell-restorani kena välimusega
ettekandjaid ja puhvetipreilit
Teatada Narva, hotell „Peterburg" omanik.

Teenijat-
perenaist tarvis maale tallu. Kirjas tähendada vanus ja elukutse. Soovi korral abiellumine. Kirjad slt. „40/6760"

Elektrimontöör
vilunud installatsioonitöödes ja korraliku käitumisega, leiab teenistuse. Teatada slt. „21/6741".

Tarvis 1. veebruariks vilunud
müüjat nahaärisse
Pakk. slt. „M. 1225".

Suure tulevikuga ettevõte otsib
osanikku
kes isiklikult kaasa töötab, kapitaliga Kr. 4000.—. Pakk. slt. „24/6104".

Oma korterist käijat
vanainimest
tarvis 3-a. lapse juure. Heina tän. 16—3, tulla pühap. kella 11—4.

Metsatöölisi
vaja. Korter töö juures olemas. J. Tamberg, Aegviidus.

Teenijat
tarvis, korralikku, kes keeta oskab. Tartu mnt. 1/1.

PESUNAIST
tarvis pesumajja. Fählmanni tän. 5—7, tulla pühapäeval kella 2—3, esmaspäeval kella 8—12.

Töötsimised

Kes võimaldab
usaldusväärsele karskele 31-a. töökale mehele kestva teenistuse ükskõik kuhu, tasuks 50 kr., pal. teat. kirj. slt. „14/6774".

Täiesti vilunud kleidi- ja mantliõmbleja
vajab tööd
Võib ka laagritöö olla ärisse. Teat. slt. „37/6717".

Valentine Riivese klaverikunstikool

Õpetus: klaverimäng ühes teooriaga, vastavalt konservatooriumi nõueteie
Õppetöö on alanud. Uute õpilaste sissekirjutamine kuni 15. jaanuarini.
Lähemaid teateid iga päev kella 12—5 **Tehnika 16-B—1** (hoovis).

Lp. tööandjad!
Korralik ja aus maatütarlaps palub kohta ärisse müüjanaks (praktikant-õpilaseks), teenijaks, passijaks, lapsehoidjaks, vabrikusse jne. Teat. slt. „B. 99".

Lp. tööandjad!
Töökas tütarlaps soovib tööd kuskile tööstusse või õpilaseks või söögimajja. Rahul kõigega. Kirjad slt. „24/6744".

Vilunud põetaja
otsib kohta
koju haige juure. Kirjad slt. „18/6738".

Lp. tööandjad,
Palun võimaldage 20-a. karskele, korralikule noormehele mingit teenistust. Võib ka õpilasekoht olla. On äriliste kalduvustega. Soovitajale tasu. Kirjad pal. slt. „27/6107"

Meierid!
Palun, võimaldage tööd täiskarskele noormehele. Omab 4-aastase võimeistripraktika ja head tunnistused end. teenistuskohist. Kirj. pal. ühes tingimustega slt. „17/6777".

Noor naisterahvas palub
passikohta
kraamijaks või midagi muud tööd. On vilunud kõiges. Kirjad slt. „31/6751".

Karske 5-liikmeline perekond soovib
kojamehekohta
võib olla ka keskküttega, on olnud kütjaks laevas ja asutuses. Lahked pakkumised saata slt. „12/6732".

Karske korralik
saarenoormees
otsib teenistust ükskõik mis alal, on rahul kõigega. Pal. kirj. slt. „29/6109".

Lp. töösturid-tööandjad!
Viisakas saarenoormees palub **mingit tööd,**
vilub iseresti kõigega, varemalt töötanud elektri- ja raadiomontaaži tööde alal. Kirjad slt. „34/6754".

Noor tütarlaps
soovib tööd
tööstusse või mujale, ükskõik mida. Tõsine palve. Kirjad slt. „23/6743".

17-aastane
tütarlaps
palub õpilaseks mingisugusesse ärisse. Kirjad slt. „39/6119".

„Laste Rõõm" on laste õnn!

Korteripakkumised

TALLINNAS

Kindlas ametis meesterahvas võib saada
kaasüüriliseks
vaheseinaga korteris. Telliskivi tän. 16—5.

Korter
välja üürida — tuba ja köök. Luha tän. 22—6.

Kaasüüriliseks
võib tulla kindlas teenistuses meesterahvas. Lõuna t. 6—12

Välja üürida II korral soe 5-toaline
korter
Vana Kalamaja tän. 3, küsida hoovis.

Maapealne toiduaineteküplus
ühes piimaruumi ja elukorteriga kohe ära anda. Teateid saab Raekojaväljakult ajalehekioskist.

Kaasüüriliseks
võib tulla korralik meesterahvas, pansioniga või ilma. Vambola tän. 4—4.

Kiosk
keldriga välja üürida. Imanta tän. 10.

Korteripakkumised

NÕMMEL JA MUJAL

Pagari-äri
ühes toiduainetekauplusega ära anda. Kirj.: Rakvere, Priimanni rmkpl. „Pagariäri" all.

Korteriotsijad!!
Kuulutuste kaudu „PÄEVALEHES" on soovitud korter Teil varsti käes.

Korteriotsimised

Lasteta perekond otsib väikest toa ja köögiga
korterit
Teat. slt. „22/6102".

Soovin toa ja köögiga või 2 toa ja köögiga
korterit
ühes autoruumiga või ilma, 3. linnajaos. Kirjad slt. „26/6106".

---

2 kindlas ametis käijat vanemat naisterahvast soovivad
korterit
— 1 tuba pliidiga või tuba keedu võimalusega, soovitav 3., 4. või 1. jaoskonnas. Kirjal. või suusõnal. teatada Kõie tän. 1-c—2.

---

2 korralikku tütarlast soovivad
mõbl. tuba
1. linnaj. või selle ümbruses. Kirjad slt. „2/6762".

Meesõpilane otsib mõõbl.
tuba
klaveri tarvitusega. Võib ka perekonda pansioniga. Teatada hind slt. „15/5735".

Müüakse

Sõiduauto
firma Chevrolet 1929. a. mudel, taksoga või ilma, müüa. Teatada telef. 435-50, auto number 1218.

Müüa väheldane
ehituskrunt
Teateid saab Telliskivi tän. 32—4.

Müüa odavasti
riidekappe
Järelmaks võimaldatud. Lennuki tän. 50.

Willast lõnga
käsitööks.
Suur walik
DENIIT Raekojapl. nr. 13

Müüa
riiete- ja pesukapid, puuvoodid, puhvetid, söögilauad, toolid, tualetid, diivanid. Tellimised ja järelmaks võimalik. Laulupeo tän. 1, töökoda.

Müüa
pärsia vaiba raam
4 mtr. lai. S. Tartu m. 49.

Müüa
kasepuust magamistoa garnituur (2 voodit, kapp, tualettlaud jne.). Küsida telefonil 448-47, kella 3—5 vahel või kirj. slt. „25/6745".

Ärasõidu puhul müüa
planiino
firma „Orntlich", söögituba — 12 tooli, laud ja puhvetkapp, j. m. asju Näha võib Pärnu mnt. 31—5 pühapäeval, 9. jaan., kella 10—7 õhtul, teistel päevadel kella 4—7.

Soovin odavasti osta pruugitud
vörk-raadioaparaadi.
Teatada slt. „33/6113".

Maja
müüa, elukorterite ja äriruumidega, Nõmme jaama läheduses. Kirjad slt. „6/6766".

Müüa väike
tiibklaver
Hind 250 kr. Tina 19—2.

Ostetakse

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän. 6, telef. 431-59.

Prof. Ilja Repin'i
õlimaale või joonistusi soovin osta. Teatada slt. „38/6758".

Laste Rõõm on laste õnn!

Mitmesugust

30 a. iseseisev ärimees, kes on kauemat aega sel alal tegutsenud, varanduslikult kindlustatud, maal loodusrikkas kohas, soovib tutvust ärilise iseloomuga ja varanduslikult kindlustatud daamidega. Võib ka äriosanikuks hakata. Täieline eluloo- ja endise tegevuse kirjeldus ühes fotoga soovitav. Kirjad slt. „16/6736".

Haritud iseseisev härra soovib
tutvuda
hea käitumise ja välimusega intelligentse preiliga (keskm. kuni pik. kasv, 20—25 a.). Kirj. pal. slt. „4/6764".

Prl. Silvi!
Teie poolt määratud kohtamisele 5. skp. kell 8 Gloria-Palace ees jäin hiljaks. Palun teatage oma aadress slt. „11/6771".

Neiu soovib
tutvust
abielu mõttes. Foto nõutav. Eelist. kristlik. Kirjad slt. „17/6737".

Kaks tütarlast otsivad rikaste härrade hulgast
elukaaslasi.
Foto ja enesekirjeldus soovitav. Vanadus 20—100 a. Kirj. slt. „25/6105".

Kes laenab obligatsiooni kindlustusel
3000 krooni?
Kirjad slt. „30/6110".

Kaks vanemat neidu soovivad
tutvust
meeskodanikega, vanus üle 40 a. Kirj. slt. „19/6739".

Härrad rahamehed! Kes laenaks kindlas teenistuses noorele mehele
250 kr.?
Tagasimaks kolme kuu jooksul ühes protsentidega. Kirj. slt. „2/6722".

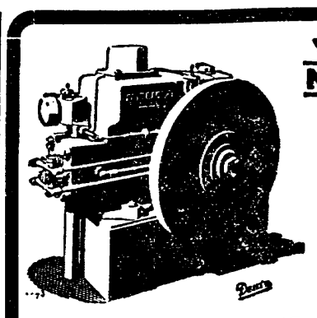

N.M.K.Ü.

Lai 1, Tallinn, tel. 437-15

Motoristide ja traktorijuhtide KURSUS.

Sõlduõpetus traktoril.

Algus esmaspäeval, 10. jaanuaril kell 7 õhtul. Kavas põllumajandus-, paadi- ja traktorimootorid, nafta-, petrooleumi-, bensiini- ja diiselmootorid. Õppeviis näitlik-praktiline. Praktilised tööd Tall. Tehnikumi ja N. M. K. Ü. autokooli õppetöökodades. Lõpetajaile diploomid. Osavõtjaile maalt priikorter kursuste juures.

Järgnevad kursused algavad 14. veebr. ja 21. märtsil. Nõudke tasuta õppekavu ja tingimusi!

Iga laps loeb

„Laste Rõõmu"

TALL. SAKSA KRISTL. NOORTE MEESTE SELT

asjade loterii

VÕITNUD LOOSIDE NUMBRID:

17 20 117 120 138 156 158 169 196 215 226 2
279 (reis Soome) 289 292 335 392 404 (käeke
408 422 430 461 472 530 546 547 563 576 614 6
639 640 664 673 688 694 735 743 758 797 840 8
865 869 894 896 899 904 920 963 1020 1030 10
1072 1089 1105 1135 1139 1153 1157 1173 11
1216 1224 1235 1243 1250 1265 1280 1282 12
1310 1312 1360 1369 1371 1396 1409 1410 14
1428 1450 1468 1479 1520 1523 1542 1546 15
1637 1689 1708 1714 1731 1741 1761 1777 17
1799 1810 1834 1848 1878 1883 1895 1899 19
1952 1960 1967 1981 1983 2004 2014 2051 20
2125 2150 2159 2163 2164 (lauakell) 2180 22
2281 2302 2330 2347 2374 2390 2399 2400 24
2436 2476 2480 2494 2526 2567 2568 2587 26
2617 2637 2644 2689 2694 2736 2778 2783 27
2859 2890 2910 2930 (jalgratas) 2931 2947 29
2957 2979 2986 2991 3012 3054 3069 3097 31
3112 3114 (täitesulepea kuldsulega) 3120 31
3147 3238 3250 3266 3288 3353 3363 3365 33
3436 3457 3493 3508 3607 3625 3628 3633 36
3670 3675 3684 3699 3709 3720 3723 3727 37
3767 3770 3790 3799 3807 3818 3874 3888 38
3936 (käekell) 3951 4022 4033 4062 4073 40
4100 4106 4132 4133 4136 4141 4204 4291 42
4320 4360 4364 4381 4410 4436 4466 4500 45
4587 4619 4639 4650 4655 4677 4704 4705 47
4725 4785 4795 4797 4800 4882 4914 4919 4929 49
Võite antakse välja seltsi sekretariaadis Tatari äripäevil kella 12—1.

RIIKLIK SUPELASUTUS „KEMERI" LÄT
Kange väävlivesi ja väävli- ning joodisi dusega muda. Asutus töötab aasta läbi.
Talvel eriti odav ravi ja elu.
Tähelepandavad tagajärjed reuma, gihti, n ralgia (išiasl), naiste-, liigese-, südame-, ain vahetuse- ja maksahaiguste, ülemiste õhute katarride, üldise väsimuse, närvlikkuse ja l setuse puhul. Dieediravi. Inhalatsioonid. Mo sad läbivaatamis- ja raviaparaadid.
Raamatukogu, lugemishall, muusika, tal sport. Suurepärane park. Ideaalne puhkeko Kõiki vanne ja teisi ravivahendeid antakse r likust luksushotellist, seetõttu on väga mõ ravimist korraldada talvel. Täieline 4-nädalal ravi Ekr. 30—45, sealsamas tuba kostiga mak Ekr. 190.— kuus, erapansionides alates Ekr. 90 kuus ja kallim. Teateid ja prospekte nõ aadressil: KEMERI — SÕRAVOTU IESTÄ

UUSI TEENISTUSI JA TÖÖVÕIMALUS
elukutseks või kõrvalteenistuseks neile, kes võtavad osa kursusest:
LÕHKETEHNIKA
— LÕHKEAINETE KASUTAMINE
kultuurelus, tehnikas ja põllumajanduses.
ILUTULESTUS — ILUTULEDE VALMISTAMI
pidude korraldajaile, lavategelasile ja asjasthuv tatuile
KEEMPUHASTUS — KEEMILINE PUHASTU
pesijaile, rätsepaile ja perenaisile.
Osavõtt võimaldatud isikuile linnast ja maalt. Di mid. Eelregistreerimine ja teated: HARJU 35

Parima kuulsuse omav tuntud vabrik, mil erialaks on õmblussiidid, merseriseeritud puuvil sed lõngad ja kunstsiidniidid igasuguseks otst beks, jällemüügiks ja valmistamiseks, otsib siss töötanud

esindajat,

võimalikult seda ala tundjat isikut. Pakkumis saata kirjalikult: „C. Q. 3335", BAV, Berl SW 19, an der Jerusalemer Kirche 2.

Soovin tõsist tutvust abiellumiseks soliidse

haritud härraga.

Olen 38-a. intell. sümp. kindlapalgaline daa Kirj. slt. „12/6772".

Keskm. aast. neiu soovib
tutvuda
heasüdaml. vanema härraga kino- ja teatrikaaslase leidmiseks. Vastused slt. „23/6103".

Tööstuse ja äri suure miseks tarvis kuni
2000 krooni
laenu. Protsent kokkule Laen kindlustatud. Tea slt. „35/6755".

GRAAFIKATÖÖSTUS

TRUKIKODA ● TSINKOGRAAFIA ● LITOGRAAFIA ● KÜITEKODA

VALMISTAB KIIREIMALT JA MAITSERIKKAMALT IGASUGUS. AKTSIDENTS-, RAAMATU-, KIVI-, OFFSET- JA ROTATSIOONITRÜKITÖID, KLISCHEID JA MITMESUGUSEID RAAMATUKÖITETÖID

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS
Tallinn, Pikk t. 2 tel. äripäevil kella 9—15. 428-83. pärast seda 428-86

„Päevalehe" üksiknumbrite müük

H. VARIK

Leisi—Saaremaal

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk